

บทที่ 4

ผลและวิจารณ์ผลการวิจัย

กิจกรรมที่ 1 ศึกษาวิธีการวัดระดับความหนาแน่นของประชากรเพลี้ยไฟที่สอดคล้องกับสภาพอากาศ เพื่อประเมินการเข้าทำลายและสร้างความเสียหายของพริกหวาน เมล่อน องุ่น และกุหลาบ ในระบบโรงเรือน

ได้สำรวจข้อมูลศัตรูพืชในโรงเรือนพริกหวาน เมล่อน องุ่น และกุหลาบ เพื่อใช้วางแผนการจัดการเพลี้ยไฟ โดยได้ทำการสุ่มสำรวจสุ่มตัวอย่าง (sampling method) 2 วิธีตามกรรมวิธีดังนี้

กรรมวิธีที่ 1 การใช้วิธีแบบควอดแรนท์ (quadrant)

กรรมวิธีที่ 2 การใช้วิธีวัดความหนาแน่นสัมพัทธ์ (relative density)

การใช้วิธีแบบควอดแรนท์ (quadrant) นับเพลี้ยไฟโดยตรง สุ่มนับจำนวนตัวอย่างจำนวน 30 จุด/โรงเรือน โดยนับเพลี้ยไฟบริเวณยอดใบอ่อน จำนวน 3 ยอด/ต้น ทำการเคาะยอดใบอ่อน บนคลิปปอร์ดพลาสติก (Shake or beat sampling) ทำการบันทึกข้อมูลทุกๆ 7-14 วัน ตลอดระยะฤดูการปลูก ตั้งแต่ระยะการย้ายปลูก 7 วัน ระยะการเจริญเติบโตทางใบ-ลำต้น ระยะติดดอก ระยะติดผล และระยะการเติบโตทางผล

การใช้วิธีวัดความหนาแน่นสัมพัทธ์ (relative density) โดยใช้กับดักกาวเหนียวสีน้ำเงินหรือสีเหลือง/น้ำเงิน ระยะห่าง 1.0×1.0 เมตร การนับจำนวนตัวอย่างโดยใช้ดักจำนวน 30 แผ่น /ครั้ง ทำการบันทึกข้อมูลทุกๆ 7-14 วัน ตลอดระยะฤดูการปลูก ตั้งแต่ระยะการย้ายปลูก 7 วัน ระยะการเจริญเติบโตทางใบ-ลำต้น ระยะติดดอก ระยะติดผล และระยะการเติบโตทางผล

ผลการทดสอบ

1. เมล่อน

ทำการสำรวจเพลี้ยไฟในเมล่อน 3 ฤดูกาลปลูก ได้แก่ ฤดูหนาว ฤดูร้อน และฤดูฝน ในระบบโรงเรือน smart farming ณ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงห้วยเป่า อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ ผลการสำรวจเพลี้ยไฟ ดังนี้

1.1 ฤดูหนาว พบเพลี้ยไฟจำนวน ไม่เกิน 5 ตัว/ดอก/ยอด หรือ 18 ตัว/ต้น จัดเป็นการระบาดของความสมดุลโดยทั่วไป General Equilibrium (GE)

1.2 ฤดูร้อน พบเพลี้ยไฟจำนวน มากกว่า 24 ตัว/ดอก/ยอด หรือ 240 ตัว/ต้น ระดับความเสียหายทางเศรษฐกิจ Economic Injury Level (EL) พบมากช่วงหลังปลูก 14 วัน – ออกดอก และแสดงอาการไวรัสมากช่วงหลังคัดและแขวนผลมากกว่า 40%

1.3 ฤดูฝน พบเพลี้ยไฟจำนวน พบเพลี้ยไฟจำนวน ไม่เกิน 5 ตัว/ดอก/ยอด หรือ 11 ตัว/ต้น จัดเป็นการระบาดของความสมดุลโดยทั่วไป General Equilibrium (GE)

ภาพที่ 6 สำรวจประชากรศัตรูพืชในเมล่อนระบบโรงเรือน อายุพืช 7 วันหลังย้ายปลูก
การใช้วิธีแบบควอดแรนท์ (quadrant) นับเพลี้ยไฟโดยตรง

ภาพที่ 7 สำรวจประชากรศัตรูพืชในเมล่อนระบบโรงเรือน อายุพืช 14 วันหลังย้ายปลูก
การใช้วิธีวัดความหนาแน่นสัมพัทธ์ (relative density) โดยใช้กับดักกาวเหนียวสีเหลือง

ภาพที่ 8 สำรวจประชากรศัตรูพืชในเมล่อนระบบโรงเรือน อายุพืช 30-35 วัน
การใช้วิธีแบบควอดแรนท์ (quadrant) นับเพลี้ยไฟโดยตรง

ภาพที่ 9 สำรวจประชากรศัตรูพืชในเมล่อนระบบโรงเรือน อายุพืช 30-35 วัน
โดยใช้วิธีวัดความหนาแน่นสัมพัทธ์ (relative density) โดยใช้กับดักกาวเหนียวสีเหลืองและสีน้ำเงิน

2. องุ่น

ทำการสำรวจเพลี้ยไฟในการปลูกองุ่น ระบบโรงเรือน จำนวน 2 พื้นที่ ได้แก่ โครงการฯ ปางหินฝน จำนวน 3 โรงเรือน และอุทยานหลวงราชพฤกษ์ จำนวน 1 โรงเรือน ดังนี้

1. โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงปางหินฝน อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่ จำนวน 3 โรงเรือน

1.1 โรงเรือนที่ 1 องุ่นพันธุ์ไซนัสแคท และออทัมคริสปี

ผลการสำรวจเพลี้ยไฟในการปลูกองุ่นในโรงเรือน โดยองุ่นอยู่ในช่วงระยะตัดแต่งกิ่งใหม่-แทงช่อดอก เป็นระยะวิกฤตของพืชที่เพลี้ยไฟมีกระบาดในช่วงระยะนี้และหากไม่มีวิธีการป้องกันกำจัดจะเกิดความสูญเสียในระยะยาว จากการสำรวจโดยวิธีแบบควอดแรนท์ (quadrant) หรือการนับตรงในยอดแตกใหม่และช่อดอกองุ่น พบเพลี้ยไฟ จำนวนไม่เกิน 5 ตัว/ช่อดอก/ยอด หรือ 45 ตัว/ต้น ระดับความสมดุลโดยทั่วไป General Equilibrium (GE) สอดคล้องกับวิธีวัดความหนาแน่นสัมพัทธ์ (relative density) หรือกับดักกาวเหนียวสีน้ำเงิน พบเพลี้ยไฟจำนวนเฉลี่ย 36-52 ตัวต่อกับดัก (1 กับดักระยะห่าง 1.00 เมตร มีจำนวนต้นเฉลี่ย 10 ต้น/กับดัก) จำนวนเพลี้ยไฟเฉลี่ยเท่ากับ 3.6-5.2 ตัว/ต้น)

1.2 โรงเรือนที่ 2 องุ่นพันธุ์สวีทแซฟไฟร์ โอโตรา และสกาล็อตต้า

ผลการสำรวจเพลี้ยไฟในการปลูกองุ่นในโรงเรือน โดยองุ่นอยู่ในช่วงระยะตัดแต่งกิ่งใหม่-แทงช่อดอก เป็นระยะวิกฤตของพืชที่เพลี้ยไฟมีกระบาดในช่วงระยะนี้และหากไม่มีวิธีการป้องกันกำจัดจะเกิดความสูญเสียในระยะยาว จากการสำรวจโดยวิธีแบบควอดแรนท์ (quadrant) หรือการนับตรงในยอดแตกใหม่และช่อดอกองุ่น พบเพลี้ยไฟจำนวน ไม่เกิน 6-17 ตัว/ช่อดอก/ยอด หรือ 117 ตัว/ต้น จัดเป็นการระบาดแบบระดับเศรษฐกิจ Economic Threshold (ET) สอดคล้องกับวิธีวัดความหนาแน่นสัมพัทธ์ (relative density) หรือกับดักกาวเหนียวสีน้ำเงิน พบเพลี้ยไฟจำนวนเฉลี่ย 58-128 ตัวต่อกับดัก (1 กับดักระยะห่าง 1.00 เมตร มีจำนวนต้นเฉลี่ย 10 ต้น/กับดัก) จำนวนเพลี้ยไฟเฉลี่ยเท่ากับ 5.8-12.8 ตัว/ต้น)

1.3 โรงเรือนของเกษตรกร อุ้งพันธุ์บัวตี่ซัดเลส

ผลการสำรวจเพลี้ยไฟในการปลูกอุ้งในโรงเรือน โดยอุ้งอยู่ในช่วงระยะตัดแต่งกิ่งใหม่-แทงช่อดอก เป็นระยะวิกฤตของพืชที่เพลี้ยไฟมีกระบาดในช่วงระยะนี้และหากไม่มีวิธีการป้องกันกำจัดจะเกิดความสูญเสียในระยะยาว จากการสำรวจโดยวิธีแบบควอดแรนท์ (quadrant) หรือการนับตรงในยอดแตกใหม่และช่อดอกอุ้ง พบเพลี้ยไฟจำนวน มากกว่า 21 ตัว/ช่อดอก/ยอด หรือ 157 ตัว/ต้น ระดับความเสียหายทางเศรษฐกิจ Economic Injury Level (EL) สอดคล้องกับวิธีวัดความหนาแน่นสัมพัทธ์ (relative density) หรือกับดักกาวเหนียวสีน้ำเงิน พบเพลี้ยไฟจำนวนเฉลี่ย 58-128 ตัวต่อกับดัก (1 กับดักระยะห่าง 1.00 เมตร มีจำนวนต้นเฉลี่ย 10 ต้น/กับดัก) จำนวนเพลี้ยไฟเฉลี่ยเท่ากับ 5.8-12.8 ตัว/ต้น

2. อุทยานหลวงราชพฤกษ์ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ จำนวน 1 โรงเรือน

ผลการสำรวจเพลี้ยไฟในการปลูกองุ่นในโรงเรือน โดยองุ่นอยู่ในช่วงระยะตัดแต่งกิ่งใหม่-แทงช่อดอก เป็นระยะวิกฤตของพืชที่เพลี้ยไฟมีกระบาดในช่วงระยะนี้และหากไม่มีวิธีการป้องกันกำจัดจะเกิดความสูญเสียในระยะยาว จากการสำรวจโดยวิธีแบบควอดแรนท์ (quadrant) หรือการนับตรงในยอดแตกใหม่และช่อดอกองุ่น พบเพลี้ยไฟจำนวน มากกว่า 28 ตัว/ช่อดอก/ยอด หรือ 182 ตัว/ต้น ระดับความเสียหายทางเศรษฐกิจ Economic Injury Level (EL)

3. พริกหวาน

ทำการสำรวจเพลี้ยไฟในการปลูกพริกหวานระบบโรงเรือน จำนวน 2 พื้นที่ ได้แก่ โครงการฯ ห้วยเป้า และถ้ำเวียงแก้ว (ปางแก้ว) จำนวน 2 โรงเรือน ดังนี้

1. โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงห้วยเป้า อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่

ผลการสำรวจเพลี้ยไฟในการปลูกพริกหวานในโรงเรือน พริกหวานปลูกเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2567 อยู่ในช่วงฤดูร้อน-เข้าฝน สำรวจเพลี้ยไฟเมื่ออายุพืช 30 วันหลังการย้ายปลูก อยู่ในระยะการเจริญเติบโต และเลี้ยงกิ่งก่อนการตัดยอดเพื่อแตกกิ่ง 2 กิ่ง ช่วงนี้คือช่วงที่วิกฤติของพืชเื้อต่อการระบาดของเพลี้ยไฟมาก และหากไม่มีวิธีการป้องกันกำจัดจะเกิดความสูญเสียในระยะยาว จากการสำรวจโดยวิธีแบบควอดแรนท์ (quadrant) หรือการนับตรงในยอดแตกใหม่ พบเพลี้ยไฟจำนวน มากกว่า 19 ตัว/ช่อดอก/ยอด หรือ 174 ตัว/ต้น ระดับความเสียหายทางเศรษฐกิจ Economic Injury Level (EL)

2. โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงถ้ำเวียงแก (ปางแก) อ.ทุ่งช้าง จ.น่าน

ผลการสำรวจเพลี้ยไฟในการปลูกพริกหวานในโรงเรือนเกษตรกรนายจำลอง อนุวงศ์ประพันธ์ ปลูกพริกหวานเมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2567 สำรวจเพลี้ยไฟเมื่ออายุพืช 30 วันหลังการย้ายปลูก อยู่ในระยะการเจริญเติบโต และเลี้ยงกิ่งก่อนการเด็ดยอดเพื่อแตกกิ่ง 2 กิ่ง จากการสำรวจโดยวิธีแบบควอดแรนท์ (quadrant) หรือการนับตรงในยอดแตกใหม่ พบเพลี้ยไฟจำนวน มากกว่า 15 ตัว/ช่อดอก/ยอด หรือ 122 ตัว/ต้น ระดับความเสียหายทางเศรษฐกิจ Economic Injury Level (EL)

ภาพที่ 15 สำรวจประชากรศัตรูพืชในพริกหวานระบบโรงเรือน ศูนย์ฯ เวียงแก (ปางแก)
การใช้วิธีแบบควอดแรนท์ (quadrant) นับเพลี้ยไฟโดยตรง

4. กุหลาบ

ผลการสำรวจเพลี้ยไฟในการปลูกกุหลาบในโรงเรือนอุทยานหลวงราชพฤกษ์ เริ่มสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ – เมษายน 2567 พบว่าเพลี้ยไฟเข้าทำลายได้ทุกช่วงฤดู และมีการระบาดมากถึงระดับสูงสุด ทำให้กุหลาบเกิดความเสียหายรุนแรง สาเหตุเกิดจากกุหลาบมีการตัดแต่งกิ่ง และออกดอกอยู่เสมอ การแตกยอดอ่อนและออกดอก จึงเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยให้กับเพลี้ยไฟ ได้ตลอดทั้งปี จากการสำรวจโดยวิธีแบบควอดแรนท์ (quadrant) หรือการนับตรงในดอกกุหลาบ พบเพลี้ยไฟจำนวน มากกว่า 27.42 /ดอก/ยอด หรือ 411.25 ตัว/ต้น ระดับความเสียหายทางเศรษฐกิจ Economic Injury Level (EL) สอดคล้องกับวิธีวัดความหนาแน่นสัมพัทธ์ (relative density) หรือกับดักกาวเหนียวสีน้ำเงิน พบเพลี้ยไฟจำนวนเฉลี่ย 626 ตัวต่อกับดัก (1 กับดักระยะห่าง 1.00 เมตร มีจำนวนต้นเฉลี่ย 10 ต้น/กับดัก) จำนวนเพลี้ยไฟเฉลี่ยเท่ากับ 62.6 ตัว/ต้น

ภาพที่ 16 สำรวจประชากรศัตรูพืชในกุหลาบ การใช้วิธีแบบควอดแรนท์ (quadrant) นับเพลี้ยไฟโดยตรง และการใช้วิธีวัดความหนาแน่นสัมพัทธ์ (relative density) โดยใช้กับดักกาวเหนียวสีน้ำเงิน

กิจกรรมที่ 2. ศึกษากระบวนการจัดการเพลี้ยไฟแต่ละระดับความเสียหาย เพื่อลดความเสียหายในการปลูกพริกหวาน เมล่อน องุ่น และกุหลาบ ระบบโรงเรือน

ทำการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลหาวิธีการจัดการเพลี้ยไฟในพืชเศรษฐกิจจากงานวิจัยต่างๆ ที่ผ่านมา พบว่าการจัดการเพลี้ยไฟมีวิธีการหลากหลายวิธี ได้แก่ การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดแมลงที่อยู่ในกลุ่มแมลงปากดูด เช่น fipronil (Ascend 5% SC) และ imidacloprid (Confidor 10% SL) การใช้สารชีวภัณฑ์ ได้แก่ เชื้อราบีเวอร์เรีย และน้ำหมักยาสุม หรือใช้วิธีกล เช่น การใช้กับดักสีน้ำเงินร่วมกับกับดักฟีโรโมนล่อเพลี้ยไฟ การใช้กับดักแสง blacklight เป็นต้น นอกจากนี้ยังควรหลีกเลี่ยงการปลูกพืชในพื้นที่ใกล้เคียงกับพืชอาศัยอื่นๆ เช่น มะม่วง ส้ม ฯลฯ เนื่องจากเพลี้ยไฟเป็นแมลงศัตรูที่มีขนาดเล็ก การเคลื่อนย้ายด้วยลมทำให้มีการระบาดของเพลี้ยไฟได้ การตัดแต่งกิ่งยอดโดยเฉพาะพืชที่มีการแตกยอดอ่อนอยู่เสมอทั้งยอดและตาข้างที่แตกออกมาควรปลิดทิ้ง เพราะยอดที่แตกมาใหม่ดังกล่าวจะพบเพลี้ยไฟเกือบตลอดเวลา เป็นต้น โดยวิธีการที่กล่าวมานี้เป็นวิธีการที่เกษตรกรนิยมเลือกใช้กำจัดเพลี้ยไฟในปัจจุบันเป็นอย่างมาก และใช้วิธีการดังกล่าวมาอย่างยาวนาน วิธีการที่กล่าวมาอาจจะใช้ไม่ได้ผลมากนักเนื่องจากเพลี้ยไฟเป็นแมลงที่ระบาดประจำ (Chronic outbreak) อีกทั้งยังสามารถปรับตัวและขยายประชากรได้แม้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง เมื่อสภาวะอากาศร้อนและแห้งแล้งยาวนานขึ้น ส่งผลให้กระทบกับการระบาดของเพลี้ยทั้งทางตรงและทางอ้อม ผลกระทบโดยตรง โดยทำให้การเจริญเติบโตของเพลี้ยไฟโดยทำให้มีวงจรชีวิตสั้นลง และสามารถขยายพันธุ์ได้อย่างรวดเร็ว โดยปกติการระบาดของเพลี้ยไฟที่ผ่านมาในหน้าหนาวและฝนตกสลับร้อนจะใช้เวลาประมาณ 21 วันในวงจรชีวิต 1 รุ่น เมื่อสภาพอากาศร้อนขึ้นทำให้วงจรชีวิตเพลี้ยไฟสั้นลงที่ 15 วัน และเพลี้ยไฟ 1 ตัว จะสามารถวางไข่ได้ 80-100 ฟอง (กลุ่มกัญและสัตววิทยา สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร, 2561) ส่งผลให้เพลี้ยไฟสามารถระบาดหนักได้ตลอดทั้งปี อีกทั้งยังมีความสามารถในการปรับตัวได้อย่างรวดเร็วแม้สภาพอากาศมีอุณหภูมิสูงขึ้นหรือต่ำลง ในส่วนของผลกระทบในทางอ้อม โดยมีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตของพืช โดยเพลี้ยไฟมักเข้าทำลายพืชในช่วงแตกยอดอ่อน ออกดอก เมื่อพืชได้รับผลกระทบจากอากาศร้อน พืชมีการเจริญเติบโตเร็วขึ้น มีการแตกยอดและออกดอกมาขึ้นตามด้วย ก็จะทำให้เพลี้ยไฟเข้าระบาดได้มากตามด้วยเช่นกัน (นุชรีย์ ศิริ และจันทร์เพ็ญ ขาดามะ, 2560) ดังนั้นหลักการการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (Integrated Pest Management; IPM) เป็นทางเลือกหนึ่งในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อผลผลิต เกษตรกร ผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม โดยหลักการ ของการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน เป็นการเลือกใช้วิธีการจัดการศัตรูพืชตั้งแต่ 2 ขึ้นไปมาใช้ร่วมกันอย่าง เหมาะสม คำนึงทาง เศรษฐกิจ เพื่อลดระดับปริมาณศัตรูพืชให้อยู่ในระดับที่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจ และเกิด ความสมดุลของระบบนิเวศ เป็นการลดการใช้สารเคมีเกษตรในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช หรือมีการใช้สารเคมีเกษตรเท่าที่จำเป็นเท่านั้น ทั้งนี้ในการจัดการเพลี้ยไฟ จะจำแนกวิธีการจัดการเพลี้ยไฟ 3 ระดับ ดังนี้

2.1 ระดับความสมดุลโดยทั่วไป General Equilibrium (GE) ไม่ก่อความเสียหายแก่พืช

เมื่อทำการสำรวจเพลี้ยไฟ (กิจกรรมที่ 1) หากเพลี้ยไฟมี จำนวน 1-5 ตัว/ต้น/ช่อดอก/ยอดใหม่ (ET กรมวิชาการ เกษตร, 2559) จะเน้นการใช้สารชีวภัณฑ์เป็นหลัก (เนื่องจากเป็นระดับ GE ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อพืช แต่ ป้องกัน ไม่ให้พืชขยายประชากรจนนำไปสู่การระบาดและสร้างความเสียหายต่อพืชได้)

2.2 ระดับเศรษฐกิจ Economic Threshold (ET) ไม่ก่อความเสียหายแก่พืช

เมื่อทำการสำรวจเพลี้ยไฟ (กิจกรรมที่ 1) หากเพลี้ยไฟมี จำนวน 6-10 ตัว/ต้น/ช่อดอก/ยอดใหม่ เป็นระยะการเจริญเติบโตของพืชที่ต้องมีการจัดการที่ดี เน้นการใช้สารชีวภัณฑ์ร่วมกับสารเคมีป้องกันกำจัดแมลง ในช่วงระยะนี้ การใช้สารชีวภัณฑ์เพียงอย่างเดียว จะไม่สามารถควบคุมการแพร่ระบาดได้

2.3 ระดับความเสียหายทางเศรษฐกิจ Economic Injury Level (EL) ก่อความเสียหายแก่พืช

เมื่อทำการสำรวจเพลี้ยไฟ (กิจกรรมที่ 1) หากเพลี้ยไฟมี จำนวน มากกว่า 11 ตัว/ต้น/ช่อดอก/ยอดใหม่ เน้นการใช้สารเคมีเป็นหลักเพื่อลดจำนวนประชากรของเพลี้ยไฟที่ระบาดหนัก เน้นการใช้สารแบบสลับกลุ่มสาร และในช่วงการติดผลก่อนการเก็บเกี่ยวควรลดปริมาณสารเคมีลงให้อยู่ในระยะปลอดภัย ใช้ชีวภัณฑ์เป็นหลัก เพื่อไม่ให้สารเคมีตกค้างในผลผลิต

กิจกรรมที่ 3 ศึกษาและทดสอบแนวทางที่เหมาะสมต่อการจัดการเพลี้ยไฟแต่ละระดับความเสียหาย ในการปลูกพริกหวาน เมล่อน องุ่น และกุหลาบ ระบบโรงเรือน และจัดทำโปรแกรมการจัดการเพลี้ยไฟแต่ละระดับความเสียหายของพืชเศรษฐกิจเพื่อรองรับกับสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลง

1. เมล่อน

1.1 เมล่อน (กฎหมาย) ธ.ค.66-ก.พ. 67

จากการสำรวจเพลี้ยไฟในการปลูกเมล่อนฤดูหนาว พบเพลี้ยไฟจำนวน ไม่เกิน 5 ตัว/ดอก/ยอด หรือ 19 ตัว/ต้น จัดเป็นการระบาดแบบความสมดุลโดยทั่วไป General Equilibrium (GE) จึงได้จัดทำโปรแกรมการจัดการเพลี้ยไฟโดยเน้นการใช้สารชีวภัณฑ์เป็นหลัก ดังนี้

ตารางที่ 1 การจัดการเปลี่ยไฟในการปลูกเมล่อนฤดูหนาวที่เปลี่ยไฟมีการระบาดแบบ General Equilibrium (GE) เน้นการใช้สารชีวภัณฑ์เป็นหลัก

กิจกรรม/ เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ระยะปลูกทดสอบ ธ.ค.- ก.พ.	
ตัดแต่งกิ่ง/ ออกดอก	ออกดอก- ติดผล	ติดผลใหญ่-เก็บ เกี่ยว										ย้ายปลูก- แตกยอด		
แมลง ศัตรูพืช	ธันวาคม 66 = พ่นน้ำหมักยาสูบ สลับกับ สารสกัดจากน้ำมันเปลือกส้ม (พรีฟ-แอม ออเรนจ์ ออยด์)													
	มกราคม 67 = พ่นน้ำหมักพีพี-สูตร 1 สลับกับ และ น้ำหมักพีพี-สูตร 3 (แมลงปากดูด)													
	กุมภาพันธ์ 67 = พ่นชีวภัณฑ์บีบเวอร์เรีย (บูเวอร์ริน) ร่วมกับ บีโตรเลียมออยด์ สลับกับสบู่อ่อน													
โรคพืช	รา น้ำค้าง												รา น้ำค้าง	
	ไวรัส	ผลเน่าแอน แทรคโนส												

หมายเหตุ

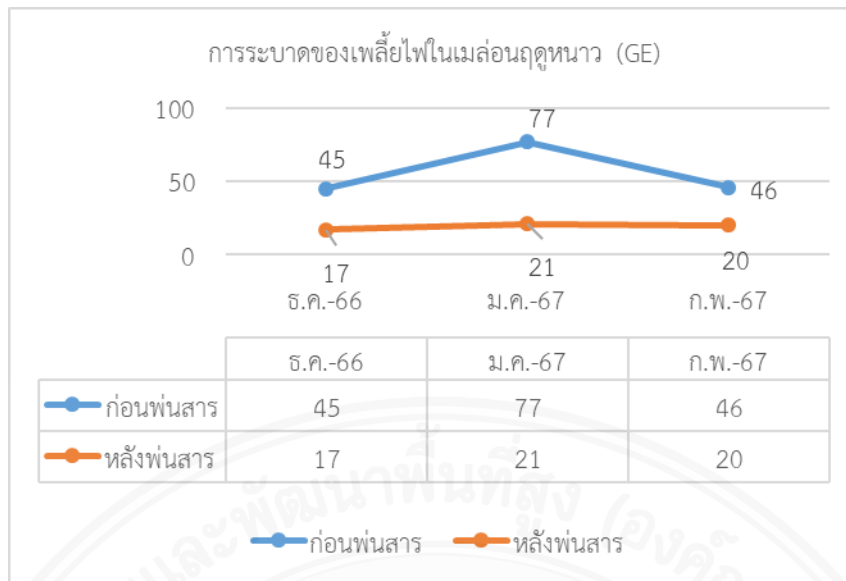
1. นอกจากนี้อาจมีโรคศัตรูพืช ควรหมั่นพ่นสารกำจัดโรคศัตรูพืชเช่น ออทิส อะมีตราซ โอมิท์ เป็นต้น
2. กับดักกาวสีน้ำเงินควบคู่กับฟีโรโมนล่อเปลี่ยไฟ โดยเปลี่ยนทุกๆ 30 วัน
3. แมลงศัตรูพืชอื่นๆ ที่เข้าทำลายและโปรแกรมนี้สามารถใช้ควบคุมได้เช่น แมลงหวีขาว เปลี่ยอ่อน หนอนขนาดเล็ก เป็นต้น
4. เมื่อครบ 15 วัน ให้บันทึกกับดัก เพื่อประเมินประชากรว่ามีปริมาณมาก-ลดลงหรือไม่
5. วิธีและอัตราการใช้ที่เหมาะสมเพื่อใช้ป้องกันกำจัดใน ตารางภาคผนวกที่ 2

ผลการทดสอบโปรแกรมการจัดการเปลี่ยไฟในการปลูกเมล่อนฤดูหนาวที่เปลี่ยไฟมีการระบาดแบบ General Equilibrium (GE) เน้นการใช้สารชีวภัณฑ์เป็นหลัก โดยทำการสำรวจเปลี่ยไฟก่อนและหลังการฉีดพ่นสารตามโปรแกรมหรือปฏิทินการจัดการฯ พบว่า สภาพอากาศที่อุณหภูมิเฉลี่ย 19.48-26.67 °C ความชื้นสัมพัทธ์ที่ 81.11-84.47 % และมีความเข้มแสง 13,487.13 – 15,487.54 Lux ผลการทดสอบตามโปรแกรม

เดือนธันวาคม 66 เริ่มปลูก หลังจากนั้น 14 วัน ทำการฉีดพ่นน้ำหมักยาสูบ สลับกับ สารสกัดจากน้ำมันเปลือกส้ม (พรีฟ-แอม ออเรนจ์ ออยด์) จำนวนเปลี่ยไฟก่อนฉีดพ่น 45 ตัว/10 ต้น (สุ่มตัวอย่าง) หลังการฉีดพ่นทำการบันทึกต้นเดิม เปลี่ยไฟลดลงเหลือ 17 ตัว/10 ต้น อัตราการตายของเปลี่ยไฟคิดเป็นร้อยละ 62.22 %

เดือนมกราคม 67 ทำการฉีดพ่นน้ำหมักพีพี-สูตร 1 สลับกับ และ น้ำหมักพีพี-สูตร 3 (แมลงปากดูด) จำนวนเปลี่ยไฟก่อนฉีดพ่น 77 ตัว/10 ต้น (สุ่มตัวอย่าง) หลังการฉีดพ่นทำการบันทึกต้นเดิม เปลี่ยไฟลดลงเหลือ 21 ตัว/10 ต้น อัตราการตายของเปลี่ยไฟคิดเป็นร้อยละ 72.73 %

เดือนกุมภาพันธ์ 67 ทำการฉีดพ่นชีวภัณฑ์บีเวอร์เรีย (บูเวอร์ริน) ร่วมกับ บีโตรเลียมออยด์ สลับกับสบู่อ่อนน้ำ จำนวนเปลี่ยไฟก่อนฉีดพ่น 46 ตัว/10 ต้น (สุ่มตัวอย่าง) หลังการฉีดพ่นทำการบันทึกต้นเดิม เปลี่ยไฟลดลงเหลือ 20 ตัว/10 ต้น อัตราการตายของเปลี่ยไฟคิดเป็นร้อยละ 56.53 % ดังภาพ

ภาพที่ 17 เปรียบเทียบการระบาดของเพลี้ยไฟก่อน-หลังการฉีดพ่นสารตามโปรแกรมการจัดการเพลี้ยไฟในการปลูกเมล่อน (ฤดูหนาว) ธันวาคม 66-กุมภาพันธ์ 67 ณ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงห้วยเป๋อ อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่

ช่วงเดือนกุมภาพันธ์สารชีวภัณฑ์มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด 56.53% เนื่องจากในช่วงทำหวาน ให้ปุ๋ย 0-0-15 ก่อนเก็บเกี่ยว 10-15 วัน จะเป็นช่วงที่เกษตรกรจะงดการให้น้ำและไม่มีการฉีดพ่นสารใดๆ ในช่วงนี้ จึงเป็นเหตุผลให้เพลี้ยไฟมีอัตราการเจริญเติบโตของประชากรเพิ่มมากขึ้น จึงเป็นเหตุผลให้ช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิตมีแนวโน้มในการเพิ่มการระบาดมากขึ้น

ภาพที่ 18 แปลงทดสอบการจัดการเพลี้ยไฟในการปลูกเมล่อนในโรงเรือน โดยใช้วิธีกล (กับดักสีเหลืองและสีน้ำเงิน) ร่วมกับโปรแกรมการจัดการเพลี้ยไฟ ณ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงห้วยเป๋อ อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่

1.2 เมล่อน (ฤดูร้อน) มี.ค.-พ.ค. 67

จากการสำรวจเพลิงไฟในการปลูกเมล่อนฤดูร้อน ที่อุณหภูมิ 26.28 °C ความชื้นสัมพัทธ์ที่ 76.22 % และมีความเข้มแสง 15,556.56 Lux และจะระบาดหนักอีกครั้งในช่วง ออกดอก-ผสมเกสร ในวันที่ 5 เม.ย. 67 พบการระบาดสูงสุด 34 ตัว/ต้น และมีอุณหภูมิที่สูงขึ้นที่ 28.35 °C ความชื้นสัมพัทธ์ที่ 65.69 % และมีความเข้มแสงมาก 15,616.32 Lux พบเพลิงไฟมากกว่า 12.07 ตัว/ดอก/ยอด หรือ 181 ตัว/ต้น จัดเป็นการระบาดที่สร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจ Economic Injury Level (EL) พบมากช่วงหลังปลูก 14 วัน – 30 วัน คือ ช่วงออกดอก และแสดงอาการไวรัสมากช่วงหลังตัดและแขวนผลมากกว่า 40% จึงได้จัดทำโปรแกรมการจัดการเพลิงไฟโดยเน้นการใช้สารเคมีแบบสลับกลุ่มเพื่อป้องกันไม่ให้เพลิงไฟดื้อยา ดังนี้

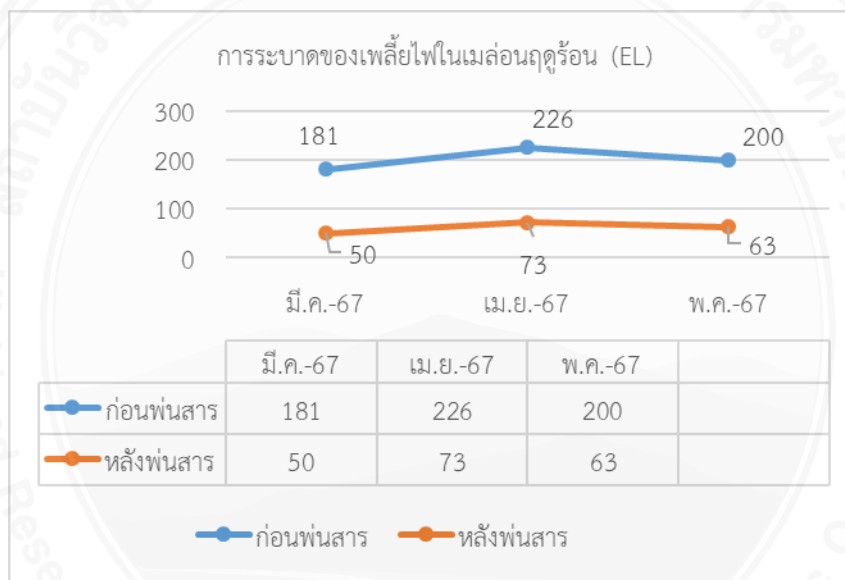
ตารางที่ 2 การจัดการเพลิงไฟในการปลูกเมล่อนฤดูร้อนที่เพลิงไฟมีการระบาดแบบ Economic Injury Level (EL) เน้นการใช้สารเคมีแบบสลับกลุ่มเป็นหลัก

กิจกรรม/เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ระยะปลูกทดสอบ มี.ค.- พ.ค.
ตัดแต่งกิ่ง/ ออกดอก			ย้ายปลูก- แตกยอด	ออก ดอก- ติดผล	ติดผลใหญ่- เก็บเกี่ยว								
แมลงศัตรูพืช			เพลิงไฟ										
			มีนาคม 67 = กลุ่ม 2B (แอสเซนด)/ กลุ่ม 4A (โปรวาโต โมแลน)/ กลุ่ม 23 (โอเบรอน) ให้สลับสารเมื่อใช้สารกลุ่มแรกครบ 3 ครั้ง										
			เมษายน 67 = กลุ่ม 1A (คาร์บาริล)/กลุ่ม 16 (นาปาม)/กลุ่ม 3A (ฟิเลเทค คาราเต้) ให้สลับสารเมื่อใช้สารกลุ่มแรกครบ 3 ครั้ง										
			พฤษภาคม 67 = กลุ่ม 5 (เอ็กซอล) กลุ่ม 21 (ฮาซิ-ฮาซิ) กลุ่ม 6 (อะบาเม็กติน) ให้สลับสารเมื่อใช้สารกลุ่มแรกครบ 3 ครั้ง										
			ชีวภัณฑ์ = ฟันบัวเวอร์เรีย (บูเวอร์ริน) ร่วมกับ บีโตรเลียมอยด์ สลับกับน้ำหมักพีพี-สูตร 1 และ 3 (ช่วงใกล้เก็บเกี่ยว)										
โรคพืช			ราน้ำค้าง										
			ไวรัส	ผลเน่า แอนแทรคโนส									

หมายเหตุ

1. นอกจากนี้อาจมีไรศัตรูพืช ควรหมั่นพ่นสารกำจัดไรศัตรูพืชเช่น ออตุส อะมีทราซ โอไมท์ เป็นต้น
2. กับดักกาวสีน้ำเงินควบคู่กับฟีโรโมนล่อเพลิงไฟ โดยเปลี่ยนทุกๆ 30 วัน
3. แมลงศัตรูพืชอื่นๆ ที่เข้าทำลายและโปรแกรมนี้สามารถใช้ควบคุมได้เช่น แมลงหวี่ขาว เพลี้ยอ่อน หนอนขนาดเล็ก เป็นต้น
4. เมื่อครบ 15 วัน ให้บันทึกกับดัก เพื่อประเมินประชากรว่ามีปริมาณมาก-ลดลงหรือไม่
5. กลไกการออกฤทธิ์ของสารแต่ละกลุ่ม ชื่อสามัญของสารเคมี และวิธีและอัตราการใช้ที่เหมาะสมเพื่อใช้ป้องกันกำจัดในตารางภาคผนวกที่ 1-3

ผลการทดสอบโปรแกรมการจัดการเพลิงไฟในการปลูกเมล่อนฤดูร้อนที่เพลิงไฟมีการระบอบแบบ Economic Injury Level (EL) เน้นการใช้สารเคมีแบบสลับกลุ่มเป็นหลัก และใช้ชีวภัณฑ์เพื่อให้ผลผลิตปลอดภัยต่อสารเคมี โดยทำการสำรวจเพลิงไฟก่อนและหลังการฉีดพ่นสารตามโปรแกรมหรือปฏิทินการจัดการฯ พบว่า **เดือนมีนาคม 67** เริ่มปลูก หลังจากนั้น 14 วัน ทำการฉีดพ่นสารเคมี กลุ่ม 2B (แอสเซนด)/กลุ่ม 4A (โปรวาโด โมแลน)/ กลุ่ม 23 (โอเบรอน) จำนวนเพลิงไฟก่อนฉีดพ่น 181 ตัว/15 ต้น (สุ่มตัวอย่าง) หลังการฉีดพ่นทำการบันทึกต้นเดิม เพลิงไฟลดลงเหลือ 50 ตัว/15 ต้น อัตราการตายของเพลิงไฟคิดเป็นร้อยละ 72.38 % **เดือนเมษายน 67** ทำการฉีดพ่นสารเคมีกลุ่ม 1A (คาร์บาริล) /กลุ่ม 16 (นาปาม) /กลุ่ม 3A (ฟลิเทค คาราเต้) จำนวนเพลิงไฟก่อนฉีดพ่น 226 ตัว/15 ต้น (สุ่มตัวอย่าง) หลังการฉีดพ่นทำการบันทึกต้นเดิม เพลิงไฟลดลงเหลือ 73 ตัว/15 ต้น อัตราการตายของเพลิงไฟคิดเป็นร้อยละ 67.70 % **เดือนพฤษภาคม 67** ทำการฉีดพ่นสารเคมีกลุ่ม 5 (เอ็กซอล) กลุ่ม 21 (ฮาซี-ฮาซี) กลุ่ม 6 (อะบาเม็กติน) จำนวนเพลิงไฟก่อนฉีดพ่น 200 ตัว/15 ต้น (สุ่มตัวอย่าง) หลังการฉีดพ่นทำการบันทึกต้นเดิม เพลิงไฟลดลงเหลือ 63 ตัว/15 ต้น อัตราการตายของเพลิงไฟคิดเป็นร้อยละ 68.50 % ดังภาพ

ภาพที่ 19 เปรียบเทียบการระบาดของเพลิงไฟก่อน-หลังการฉีดพ่นสารตามโปรแกรมการจัดการเพลิงไฟในการปลูกเมล่อน (ฤดูร้อน) มีนาคม-พฤษภาคม 67 ณ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงห้วยเป้า อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่

ภาพที่ 20 แปลงทดสอบการจัดการเพลี้ยไฟในการปลูกเมล่อนในโรงเรือน โดยใช้วิธีกล (กับดักสีน้ำเงิน) ร่วมกับโปรแกรมการจัดการเพลี้ยไฟ จำนวนเพลี้ยไฟหลังการฉีดพ่นสาร ณ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงห้วยเป้า อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่

ช่วงเดือนพฤษภาคมสารเคมีที่เลือกใช้จะมีประสิทธิภาพในการป้องกัน 68.50 % เนื่องจากในช่วงทำหวาน ให้ปุ๋ย 0-0-15 ก่อนเก็บเกี่ยว 10-15 วัน จะเป็นช่วงที่เกษตรกรจะงดการให้น้ำและไม่มีการฉีดพ่นสารใดๆ ในช่วงนี้ จึงเป็นเหตุผลให้เพลี้ยไฟมีอัตราการเจริญเติบโตของประชากรเพิ่มมากขึ้น จึงเป็นเหตุผลให้ช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิตมีแนวโน้มในการเพิ่มการระบาดมากขึ้น เช่นเดียวกับการจัดการเพลี้ยไฟในเมล่อนฤดูหนาว

1.3 เมล่อน (ฤดูฝน)

จากการสำรวจเพลี้ยไฟในการปลูกเมล่อนฤดูหนาว พบเพลี้ยไฟจำนวน ไม่เกิน 5 ตัว/ดอก/ยอด หรือ 11 ตัว/ต้น จัดเป็นการระบาดแบบความสมดุลโดยทั่วไป General Equilibrium (GE) จึงได้จัดทำโปรแกรมการจัดการเพลี้ยไฟโดยเน้นการใช้สารชีวภัณฑ์เป็นหลัก ดังนี้

ตารางที่ 3 การจัดการเพลี้ยไฟในการปลูกเมล่อนฤดูฝนที่เพลี้ยไฟมีการระบาดแบบ General Equilibrium (GE) เน้นการใช้สารชีวภัณฑ์เป็นหลัก

กิจกรรม/ เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ระยะปลูกทดสอบ มี.ค.- พ.ค.
ตัดแต่งกิ่ง/ ออกดอก							ย้าย ปลูก- แตก ยอด	ออก ดอก- ติดผล	ติดผล ใหญ่- เก็บ เกี่ยว				
แมลงศัตรูพืช							เพลี้ยไฟ						
	กรกฎาคม 67 = พ่นน้ำหมักยาสูบ สลับกับ สารสกัดจากน้ำมันเปลือกส้ม (พรีฟ-แอม ออเรนจ์ ออยด์)												
	สิงหาคม 67 = พ่นน้ำหมักพีพี-สูตร 1 สลับกับ และ น้ำหมักพีพี-สูตร 3 (แมลงปากดูด)												
	กันยายน 67 = พ่นชีวภัณฑ์บีเวอร์เรีย (บูเวอร์ริน) ร่วมกับ บีโตรเลียมมอยด์ สลับกับสบู่อ่อน												
โรคพืช							รา น้ำค้าง						
									ผล เน่า แอน แวงค โนส				

หมายเหตุ

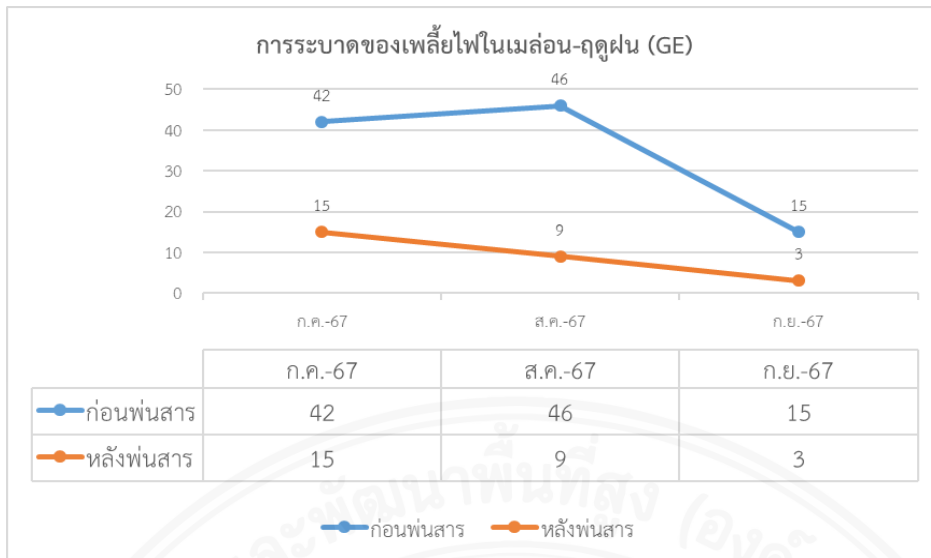
1. นอกจากนี้อาจมีไรศัตรูพืช ควรหมั่นพ่นสารกำจัดไรศัตรูพืชเช่น ออตุส อะมีทราซ โอไมท์ เป็นต้น
2. กับดักกาวสีน้ำตาลแขวนคูกับฟิโรโมนล่อเพลี้ยไฟ โดยเปลี่ยนทุกๆ 30 วัน
3. แมลงศัตรูพืชอื่นๆ ที่เข้าทำลายและโปรแกรมนี้สามารถใช้ควบคุมได้เช่น แมลงหวีขาว เพลี้ยอ่อน หนอนขนาดเล็ก เป็นต้น
4. เมื่อครบ 15 วัน ให้บันทึกกับดัก เพื่อประเมินประชากรว่ามีปริมาณมาก-ลดลงหรือไม่
5. วิธีและอัตราการใช้ที่เหมาะสมเพื่อใช้ป้องกันกำจัดใน ตารางภาคผนวกที่ 2

ผลการทดสอบโปรแกรมการจัดการเพลี้ยไฟในการปลูกเมล่อนฤดูฝนที่เพลี้ยไฟมีการระบาดแบบ General Equilibrium (GE) เน้นการใช้สารชีวภัณฑ์เป็นหลัก โดยทำการสำรวจเพลี้ยไฟก่อนและหลังการฉีดพ่นสารตามโปรแกรมหรือปฏิทินการจัดการฯ สภาพอากาศที่อุณหภูมิเฉลี่ย 24.57-27.42 °C ความชื้นสัมพัทธ์ที่ 95.47-97.35 % และมีความเข้มแสง 12,487.24 – 14,581.34 Lux ผลการทดสอบตามโปรแกรม พบว่า

เดือนกรกฎาคม 67 เริ่มปลูก หลังจากนั้น 14 วัน ทำการฉีดพ่นน้ำหมักยาสูบ สลับกับ สารสกัดจากน้ำมันเปลือกส้ม (พรีฟ-แอม ออเรนจ์ ออยด์) จำนวนเพลี้ยไฟก่อนฉีดพ่น 42 ตัว/10 ต้น (สุ่มตัวอย่าง) หลังการฉีดพ่นทำการบันทึกต้นเดิม เพลี้ยไฟลดลงเหลือ 15 ตัว/10 ต้น อัตราการตายของเพลี้ยไฟคิดเป็นร้อยละ 64.29 %

เดือนสิงหาคม 67 ทำการฉีดพ่นน้ำหมักพีพี-สูตร 1 สลับกับ และ น้ำหมักพีพี-สูตร 3 (แมลงปากดูด) จำนวนเพลี้ยไฟก่อนฉีดพ่น 16 ตัว/10 ต้น (สุ่มตัวอย่าง) หลังการฉีดพ่นทำการบันทึกต้นเดิม เพลี้ยไฟลดลงเหลือ 9 ตัว/10 ต้น อัตราการตายของเพลี้ยไฟคิดเป็นร้อยละ 43.75 %

เดือนกันยายน 67 ทำการฉีดพ่นชีวภัณฑ์บีเวอร์เรีย (บูเวอร์ริน) ร่วมกับ บีโตรเลียมมอยด์ สลับกับสบู่อ่อนน้ำ จำนวนเพลี้ยไฟก่อนฉีดพ่น 15 ตัว/10 ต้น (สุ่มตัวอย่าง) หลังการฉีดพ่นทำการบันทึกต้นเดิม เพลี้ยไฟลดลงเหลือ 3 ตัว/10 ต้น อัตราการตายของเพลี้ยไฟคิดเป็นร้อยละ 80.00 % ดังภาพ

ภาพที่ 21 เปรียบเทียบการระบาดของเพลี้ยไฟก่อน-หลังการฉีดพ่นสารตามโปรแกรมการจัดการเพลี้ยไฟในการปลูกเมล่อน (ฤดูฝน) กรกฎาคม-กันยายน 67 ณ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงห้วยเป้า อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่

2. อุ่น

สำรวจเพลี้ยไฟในการปลูกอุ่น ระบบโรงเรือน จำนวน 2 พื้นที่ ได้แก่ โครงการฯ ปางหินฝน จำนวน 3 โรงเรือน (ศูนย์ฯ ปางหินฝน 2 โรงเรือน และเกษตรกร 1 โรงเรือน) และอุทยานหลวงราชพฤกษ์ จำนวน 1 โรงเรือน ดังนี้

2.1 โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงปางหินฝน อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่ จำนวน 2 โรงเรือน

1) โรงเรือนที่ 1 อุ่นพันธุ์ไชนีสแคท ออทัมคริสป์

จากการสำรวจเพลี้ยไฟในการปลูกอุ่นโรงเรือนที่ 1 พบเพลี้ยไฟ จำนวนไม่เกิน 5 ตัว/ช่อดอก/ยอด หรือ 45 ตัว/ต้น ระดับความสมดุลโดยทั่วไป General Equilibrium (GE) จึงได้จัดทำโปรแกรมการจัดการเพลี้ยไฟโดยเน้นการใช้สารชีวภัณฑ์เป็นหลัก ดังนี้

ตารางที่ 4 การจัดการเพลี้ยไฟในการปลูกองุ่น ที่เพลี้ยไฟมีการระบาดแบบ General Equilibrium (GE) เน้นการใช้สารชีวภัณฑ์เป็นหลัก ณ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงปางหินฝน อ.แม่แจ่ม จ. เชียงใหม่

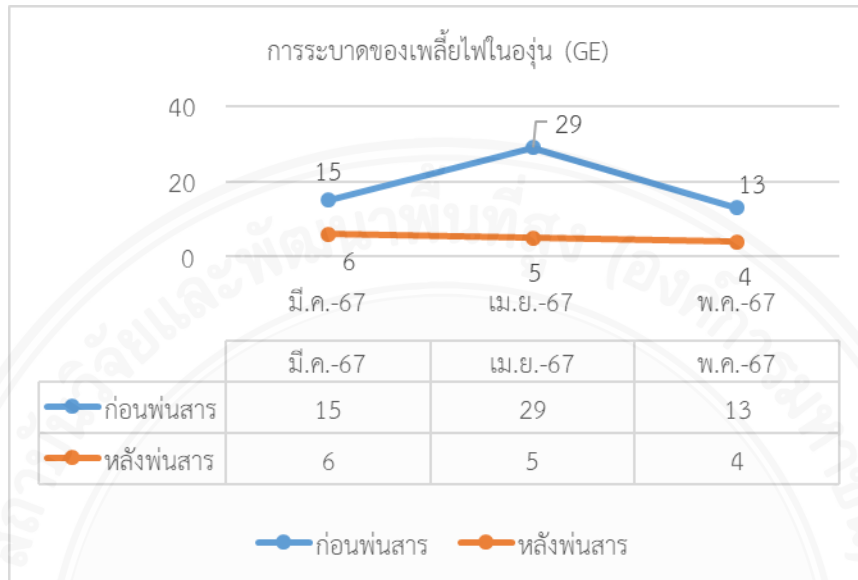
กิจกรรม/ เดือน	ม.ค.	ก.พ.	*มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ระยะปลูกทดสอบ มี.ค.- ก.ค.	
ระยะเวลา			ตัดแต่งกิ่ง- แตกยอด	แทงช่อ ดอก	ติดผล เล็ก	ติดผล ใหญ่	เก็บ เกี่ยว							
แมลงศัตรูพืช	มีนาคม = พ่นน้ำหมักยาสูบ สลับกับ สบู่อ่อน													
	เมษายน= พ่นบิวเวอร์เรีย (บูเวอร์ริน) ร่วมกับ บีโตรเลียมมอยด์ (เอสเค 99)													
	พฤษภาคม = สารสกัดจากน้ำมันเปลือกส้ม (พรีพี-แอม ออเรนจ์ ออยด์) /น้ำหมักพีพี-สูตร 1 และ 3													
	มิถุนายน พ่นบิวเวอร์เรีย (บูเวอร์ริน) ร่วมกับ บีโตรเลียมมอยด์													
	กรกฎาคม = ระยะเก็บเกี่ยว ควรดำน้ำหมักสมุนไพรเพราะน้ำหมักบางชนิดอาจมีกลิ่นไม่พึงประสงค์และทิ้งคราบได้													
		ไรศัตรูพืช												
			ออทิส	อะ มีทรา ซ	โอไมท์	ออ ทิส								
โรคพืช						เพลี้ยอ่อน/เพลี้ยแป้ง								
									โรคใบจุดดำ Diplocapton Rosae					
	รา สนิม									ราแป้ง				
											ราสนิม			

หมายเหตุ

1. ตัดแต่งกิ่ง ช่วงเดือนมีนาคม 67
2. นอกจากนี้หากมีไรศัตรูพืช ควรหมั่นพ่นสารกำจัดไรศัตรูพืชเช่น ออทิส อะมีทราซ โอไมท์ เป็นต้น
3. กับดักวางสีน้ำตาลแขวนคู่กับไฟโรโมนสล็อตเพลี้ยไฟ โดยเปลี่ยนทุกๆ 30 วัน
4. แมลงศัตรูพืชอื่นๆ ที่เข้าทำลายและโปรแกรมนี้สามารถใช้ควบคุมได้เช่น แมลงหวี่ขาว เพลี้ยอ่อน หนอนขนาดเล็ก เป็นต้น
5. เมื่อครบ 15 วัน ให้บันทึกกับดัก เพื่อประเมินประชากรว่ามีปริมาณมาก-ลดลงหรือไม่
6. วิธีและอัตราการใช้ที่เหมาะสมเพื่อใช้ป้องกันกำจัดใน ตารางภาคผนวกที่ 2

ผลการทดสอบโปรแกรมการจัดการเพลี้ยไฟในการปลูกองุ่น ที่เพลี้ยไฟมีการระบาดแบบ General Equilibrium (GE) เน้นการใช้สารชีวภัณฑ์เป็นหลัก โดยทำการสำรวจเพลี้ยไฟก่อนและหลังการฉีดพ่นสารตามโปรแกรมหรือปฏิทินการจัดการฯ พบว่า สภาพอากาศที่อุณหภูมิเฉลี่ย 28.43-29.45 °C ความชื้นสัมพัทธ์ที่ 75.68-80.54 % และมีความเข้มแสง 15,478.35 – 16342.73 Lux ผลการทดสอบตามโปรแกรม ได้ทำการตัดแต่งกิ่งเพื่อกระตุ้นให้เกิดตาดอกช่วงเดือนมีนาคม 67 และเริ่มทดสอบการใช้โปรแกรม **เดือนมีนาคม 67** ทำการฉีดพ่นพ่นน้ำหมักยาสูบ สลับกับ สบู่อ่อน จำนวนเพลี้ยไฟก่อนฉีดพ่น 15 ตัว/15 ต้น (สุ่มตัวอย่าง) หลังการฉีดพ่นทำการบันทึกต้นเดิม เพลี้ยไฟลดลงเหลือ 9 ตัว/15 ต้น อัตราการตายของเพลี้ยไฟคิดเป็นร้อยละ 40.00 % **เดือนเมษายน 67** ทำการฉีดพ่นพ่นบิวเวอร์เรีย (บูเวอร์ริน) ร่วมกับ บีโตรเลียมมอยด์ (เอสเค 99) จำนวนเพลี้ยไฟก่อนฉีดพ่น 29 ตัว/15 ต้น (สุ่มตัวอย่าง) หลังการฉีดพ่นทำการบันทึกต้นเดิม เพลี้ยไฟลดลงเหลือ 5 ตัว/15 ต้น อัตราการตายของเพลี้ยไฟคิดเป็นร้อยละ 82.76 % **เดือนพฤษภาคม 67** ทำการฉีดพ่นสารสกัดจากน้ำมันเปลือกส้ม (พรีพี-แอม ออเรนจ์ ออยด์) / น้ำหมักพีพี-สูตร 1 และ 3 จำนวนเพลี้ยไฟก่อนฉีด

พ่น 13 ตัว/15 ต้น (สุ่มตัวอย่าง) หลังการฉีดพ่นทำการบันทึกต้นเดิม เพลี้ยไฟลดลงเหลือ 4 ตัว/15 ต้น อัตราการตายของเพลี้ยไฟคิดเป็นร้อยละ 69.23 % ดังนั้นช่วงเดือนมิถุนายนซึ่งเป็นช่วงที่อุณหภูมิสูงติดผลขนาดใหญ่แล้วและเข้าสู่ช่วงฤดูฝน จึงไม่ได้ทดสอบโปรแกรมต่อ เนื่องจากเพลี้ยไฟมีแนวโน้มลดลง และเพลี้ยไฟไม่ระบาดในช่วงดังกล่าว ดังภาพ

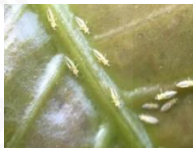
ภาพที่ 22 เปรียบเทียบการระบาดของเพลี้ยไฟก่อน-หลังการฉีดพ่นสารตามโปรแกรมการจัดการเพลี้ยไฟในการปลูกองุ่น โรงเรือนที่ 1 ระหว่างเดือนมีนาคม-พฤษภาคม 67 ณ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงปางหินฝน อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่

ภาพที่ 23 ทดสอบพ่นสารชีวภัณฑ์และสารเคมีตามโปรแกรมการจัดการฯ ในโรงเรือนของศูนย์ฯ ปางหินฝน (โรงเรือนที่ 1)

ตารางที่ 5 การจัดการเพลิงไฟในการปลูกองุ่น ที่เพลิงไฟมีการระบดแบบ Economic Threshold (ET)
เน้นการใช้สารเคมีแบบสลับกลุ่มและสลับกับสารชีวภัณฑ์ในช่วงที่เพลิงไฟลดระดับความรุนแรง ณ
โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงปางหินผ่น อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่

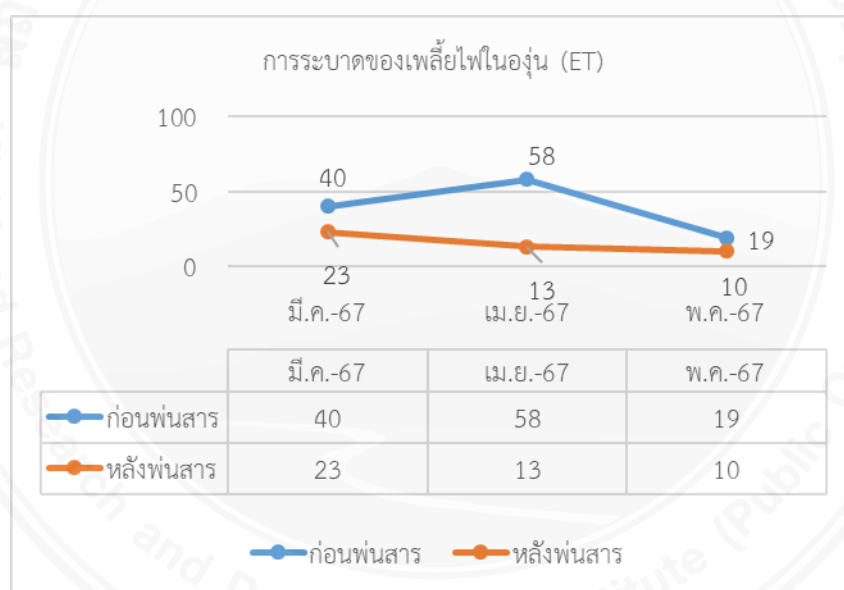
กิจกรรม/เดือน	ม.ค.	ก.พ.	*มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ระยะปลูกทดสอบ มี.ค.-ก.ค.
ระยะเวลา			ตัดแต่งกิ่ง-ตัดกิ่งยอด	แทงช่อดอก	ติดผลเล็ก	ติดผลใหญ่	เก็บเกี่ยว						
แมลงศัตรูพืช	มีนาคม = พ่นน้ำหมักยาสูบ สลับกับ สบู่อ่อน												
	เมษายน = สารเคมีกลุ่ม 2B (แอสเซนด)/ กลุ่ม 4A (ไปรวาโด โมแลน)/ กลุ่ม 23 (โอเบรอน)												
	พฤษภาคม = สารสกัดจากน้ำมันเปลือกส้ม (พริ์ฟ-แอม ออเรนจ์ ออยด์) /น้ำหมักพีพี-สูตร 1 และ 3												
	มิถุนายน = กลุ่ม 1A (คาร์บาริล) /กลุ่ม 16 (นาปาม) /กลุ่ม 3A (โฟลิเทค คาราเต้)												
	กรกฎาคม = ระยะเก็บเกี่ยว ควรรดน้ำหมักสมุนไพรเพราะน้ำหมักบางชนิดอาจมีกลิ่นไม่พึงประสงค์และทิ้งคราบได้												
		ไรศัตรูพืช											
			ออทิส	อะมิทราซ	โอไมท์	ออทิส							
						เพลี้ยอ่อน/เพลี้ยแป้ง							
โรคพืช									โรคใบจุดดำ Diplocapton Rosae				
									ราแป้ง				
	ราสนิม										ราสนิม		

1. ตัดแต่งกิ่ง ช่วงเดือนมีนาคม 67

2. นอกจากนี้หากมีไรศัตรูพืช ควรหมั่นพ่นสารจำกัดไรศัตรูพืชเช่น ออตุส อะมีทราซ ไโอไมท์ เป็นต้น
3. กับดักกาวสีน้ำเงินควบลูกกับฟิโรโมนล่อเพลี้ยไฟ โดยเปลี่ยนทุกๆ 30 วัน
4. แมลงศัตรูพืชอื่นๆ ที่เข้าทำลายและโปรแกรมนี้สามารถใช้ควบคุมได้เช่น แมลงหวีขาว เพลี้ยอ่อน หนอนขนาดเล็ก เป็นต้น
5. เมื่อครบ 15 วัน ให้บันทึกกับดัก เพื่อประเมินประชากรว่ามีปริมาณมาก-ลดลงหรือไม่
6. กลไกการออกฤทธิ์ของสารแต่ละกลุ่ม ชื่อสามัญของสารเคมี และวิธีและอัตราการใช้ที่เหมาะสมเพื่อใช้ป้องกันกำจัดในตารางภาคผนวกที่ 1-3

ผลการทดสอบโปรแกรมการจัดการเพลิงไฟในการปลูกงุ่นโรงเรือนที่ 2 ที่เพลิงไฟมีการระบดแบบ Economic Threshold (ET) เน้นการใช้สารเคมีแบบสลับกลุ่มและสลับกับสารชีวภัณฑ์ในช่วงที่เพลิงไฟลดระดับความรุนแรง โดยทำการสำรวจเพลิงไฟก่อนและหลังการฉีดพ่นสารตามโปรแกรมหรือปฏิทินการจัดการ พบว่า สภาพอากาศที่อุณหภูมิเฉลี่ย 23.67-29.67 °C ความชื้นสัมพัทธ์ที่ 75.21-78.54 % และมีความเข้มแสง 16,843.73 – 16,931.54 Lux ผลการทดสอบตามโปรแกรม ได้ทำการตัดแต่งกิ่งเพื่อกระตุ้นให้เกิดตาออกช่วงเดือนมีนาคม 67 และเริ่มทดสอบการใช้โปรแกรม **เดือนมีนาคม 67** ทำการฉีดพ่นน้ำหมักยาสูบ สลับกับ สบู่อ่อนจำนวนเพลิงไฟก่อนฉีดพ่น 40 ตัว/15 ต้น (สุ่มตัวอย่าง) หลังการฉีดพ่นทำการบันทึกต้นเดิม เพลิงไฟลดลงเหลือ 23 ตัว/15 ต้น อัตราการตายของเพลิงไฟคิดเป็นร้อยละ 42.50 % **เดือนเมษายน 67** ทำการฉีดพ่นสารเคมีกลุ่ม 2B (แอสเซนด)/ กลุ่ม 4A (โปรวาโด โมแลน)/ กลุ่ม 23 (โอเบรอน) จำนวนเพลิงไฟก่อนฉีดพ่น 58 ตัว/15 ต้น (สุ่มตัวอย่าง) หลังการฉีดพ่นทำการบันทึกต้นเดิม เพลิงไฟลดลงเหลือ 13 ตัว/15 ต้น อัตราการตายของเพลิงไฟคิดเป็นร้อยละ 77.58 % **เดือนพฤษภาคม 67** ทำการฉีดพ่นสารสกัดจากน้ำมันเปลือกส้ม (พีรฟ์-แอม ออเรนจ์ ออยด์) /น้ำหมักพีพี-สูตร 1 และ 3 จำนวนเพลิงไฟก่อนฉีดพ่น 19 ตัว/15 ต้น (สุ่มตัวอย่าง) หลังการฉีดพ่นทำการบันทึกต้นเดิม เพลิงไฟลดลงเหลือ 10 ตัว/15 ต้น อัตราการตายของเพลิงไฟคิดเป็นร้อยละ 47.37 % ดังนั้นช่วงเดือนมิถุนายนซึ่งเป็นช่วงที่งุ่นติดผลขนาดใหญ่แล้วและเข้าสู่ช่วงฤดูฝน จึงไม่ได้ทดสอบโปรแกรมต่อ เนื่องจากเพลิงไฟมีแนวโน้มลดลง และเพลิงไฟไม่ระบาดในช่วงดังกล่าว ดังภาพ

ภาพที่ 24 เปรียบเทียบการระบาดของเพลิงไฟก่อน-หลังการฉีดพ่นสารตามโปรแกรมการจัดการเพลิงไฟในการปลูกงุ่น โรงเรือนที่ 2 ระหว่างเดือนมีนาคม-พฤษภาคม 67 ณ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงปางหินฝน อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่

3) โรงเรือนของเกษตรกร นางลาวีลย์ ดำรงกาญจน์กุล อบอุ่นพันธุ์พืชซีดเลส

จากการสำรวจเพลี้ยไฟในการปลูกองุ่นในโรงเรือน พบเพลี้ยไฟมากกว่า ไม่เกิน 21 ตัว/ช่อดอก/ยอด หรือ 157 ตัว/ต้น ระดับความเสียหายทางเศรษฐกิจ Economic Injury Level (EL) จึงได้จัดทำโปรแกรมการจัดการเพลี้ยไฟโดยเน้นการใช้สารเคมีแบบสลับกลุ่ม เพื่อป้องกันไม่ให้เพลี้ยไฟดื้อยาและลดต้นทุนการผลิต ดังนี้

ตารางที่ 6 การจัดการเพลี้ยไฟในการปลูกองุ่น ที่เพลี้ยไฟมีการระบาดแบบ Economic Injury Level (EL) เน้นการใช้สารเคมีแบบสลับกลุ่ม เพื่อลดระดับความรุนแรงและป้องกันไม่ให้เพลี้ยไฟดื้อยา ณ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงปางหินผืน อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่

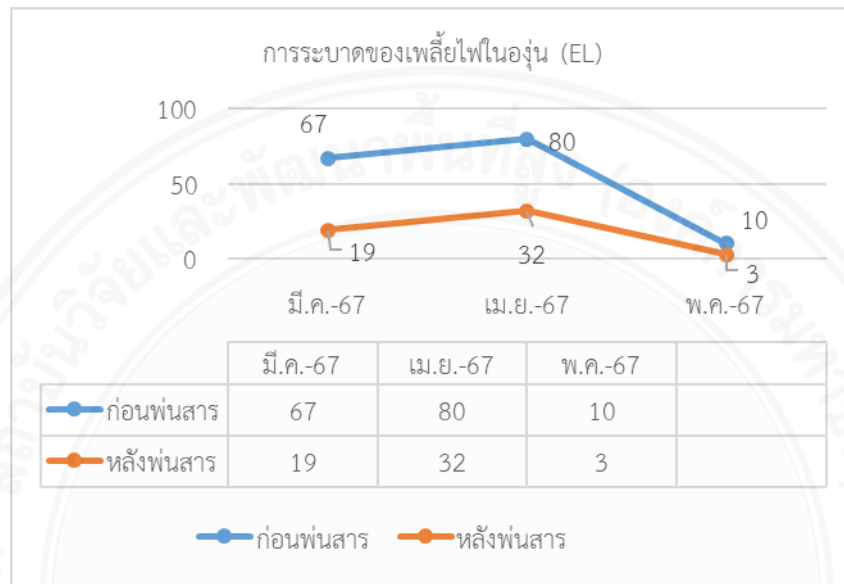
กิจกรรม/เดือน	ม.ค.	ก.พ.	*มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ระยะปลูกทดสอบ มี.ค.- ก.ค.
ระยะเวลา			ตัดแต่งกิ่ง- แตกยอด	แทงช่อ ดอก	ติดผล เล็ก	ติดผล ใหญ่	เก็บ เกี่ยว						
แมลงศัตรูพืช	มีนาคม = สารเคมี กลุ่ม 2B (แอสเซนด)/ กลุ่ม 4A (โปรวาโด โมแลน)/ กลุ่ม 23 (โอเบรอน)												
	เมษายน = สารเคมี กลุ่ม 1A (คาร์บาริล) /กลุ่ม 16 (นาปาม) /กลุ่ม 3A (โฟลิเทค คาราเต้)												
	พฤษภาคม = สารเคมี กลุ่ม 5 (เอ็กซอล) กลุ่ม 21 (ฮาซิ-ฮาซิ) กลุ่ม 6 (อะบาเม็กติน)												
	มิถุนายน = สารเคมีกลุ่ม 2B (แอสเซนด)/ กลุ่ม 4A (โปรวาโด โมแลน)/ กลุ่ม 23 (โอเบรอน)												
	กรกฎาคม = ระยะเก็บเกี่ยวควรพ่นชีวภัณฑ์ ได้แก่ พ่นบีเวอร์เรีย (บูเวอร์ริน) ร่วมกับ บีโตรเลียมมอยด์												
		ไรศัตรูพืช											
			ออฟุส	อะ มิตราซ	โอไมท์	ออฟุส							
					เพลี้ยอ่อน/เพลี้ยแป้ง								
โรคพืช									โรคใบจุดดำ <i>Diplaconon Rosae</i>				
									ราแป้ง				
	รา สนิม											ราสนิม	

หมายเหตุ

1. ตัดแต่งกิ่ง ช่วงเดือนมีนาคม 67
2. นอกจากนี้หากมีไรศัตรูพืช ควรหมั่นพ่นสารกำจัดไรศัตรูพืชเช่น ออฟุส อะมิทราซ โอไมท์ เป็นต้น
3. กับดักกาฬสีน้ำเงินควบคู่กับฟิโรโมนล่อเพลี้ยไฟ โดยเปลี่ยนทุกๆ 30 วัน
4. แมลงศัตรูพืชอื่นๆ ที่เข้าทำลายและไปแถมนี้สามารถใช้ควบคุมได้เช่น แมลงหิวข้าว เพลี้ยอ่อน หนอนขนาดเล็ก เป็นต้น
5. เมื่อครบ 15 วัน ให้บันทึกกับดัก เพื่อประเมินประชากรว่ามีปริมาณมาก-ลดลงหรือไม่
6. กลไกการออกฤทธิ์ของสารแต่ละกลุ่ม ชื่อสามัญของสารเคมี และวิธีและอัตราการใช้ที่เหมาะสมเพื่อใช้ป้องกันกำจัดในตารางภาคผนวกที่ 1-3

ผลการทดสอบโปรแกรมการจัดการเพลี้ยไฟในการปลูกองุ่นโรงเรือนของเกษตรกรที่เพลี้ยไฟมีการระบาดแบบ Economic Threshold (EL) เน้นการใช้สารเคมีแบบสลับกลุ่ม เพื่อลดระดับความรุนแรงและป้องกันไม่ให้เพลี้ยไฟดื้อยา โดยทำการสำรวจเพลี้ยไฟก่อนและหลังการฉีดพ่นสารตามโปรแกรมหรือปฏิทินการจัดการฯ พบว่า สภาพอากาศที่อุณหภูมิเฉลี่ย 23.67-29.67 °C ความชื้นสัมพัทธ์ที่ 75.21-78.54 % และมีความเข้มแสง 16,843.73 – 16,931.54 Lux ได้ทำการตัดแต่งกิ่งเพื่อกระตุ้นให้เกิดตาดอกช่วงเดือนมีนาคม 67 และเริ่มทดสอบการใช้โปรแกรม เดือนมีนาคม 67 ทำการฉีดพ่นสารเคมี กลุ่ม 2B (แอสเซนด)/ กลุ่ม 4A (โปรวาโด โมแลน)/ กลุ่ม 23 (โอเบรอน) จำนวนเพลี้ยไฟก่อนฉีดพ่น 67 ตัว/15 ต้น (สุ่มตัวอย่าง) หลังการฉีดพ่นทำการบันทึกต้นเดิม เพลี้ยไฟลดลงเหลือ 19 ตัว/15 ต้น อัตราการตายของเพลี้ยไฟคิดเป็นร้อยละ 71.64 % เดือนเมษายน 67 ทำการฉีดพ่นสารเคมี กลุ่ม 1A (คาร์บาริล) /กลุ่ม 16 (นาปาม) /กลุ่ม 3A (ฟิเลเทค คาราเต้) จำนวนเพลี้ยไฟก่อนฉีดพ่น 80 ตัว/15 ต้น (สุ่ม ตัวอย่าง) หลังการฉีดพ่นทำการบันทึกต้นเดิม เพลี้ย

ไฟลดลงเหลือ 32 ตัว/15 ต้น อัตราการตายของเพลี้ยไฟคิดเป็นร้อยละ 60.00 % เดือนพฤษภาคม 67 ทำการฉีดพ่นสารเคมี กลุ่ม 5 (เอ็กซอล) กลุ่ม 21 (ฮาซี-ฮาซี) กลุ่ม 6 (อะบาเม็กติน)จำนวนเพลี้ยไฟก่อนฉีดพ่น 10 ตัว/15 ต้น (สุ่มตัวอย่าง) หลังการฉีดพ่นทำการบันทึกต้นเดิม เพลี้ยไฟลดลงเหลือ 3 ตัว/15 ต้น อัตราการตายของเพลี้ยไฟคิดเป็นร้อยละ 70.00 % ดังนั้นช่วงเดือนมิถุนายนซึ่งเป็นช่วงที่อุณหภูมิสูงแล้วและเข้าสู่ช่วงฤดูฝน จึงไม่ได้ทดสอบโปรแกรมต่อ เนื่องจากเพลี้ยไฟมีแนวโน้มลดลง และเพลี้ยไฟไม่ระบาดในช่วงดังกล่าว ดังภาพ

ภาพที่ 26 เปรียบเทียบการระบาดของเพลี้ยไฟก่อน-หลังการฉีดพ่นสารตามโปรแกรมการจัดการเพลี้ยไฟในการปลูกองุ่น โรงเรือนของเกษตรกร นางลาววัลย์ ดำรงกาญจนกุล ระหว่างเดือนมีนาคม-พฤษภาคม 67 ณ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงปางหินผ่น อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่

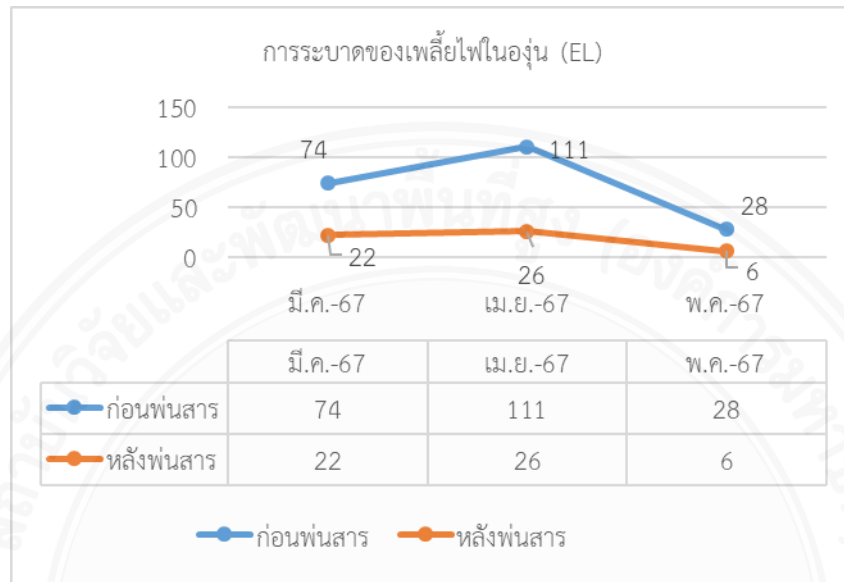

4) โรงเรือนอ่อน ณ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ อ.เมือง จ.เชียงใหม่

จากการสำรวจเฉลี่ยไฟในการปลูกอ่อนในโรงเรือน พบเฉลี่ยไฟมากกว่า ไม่เกิน 28 ตัว/ช่อดอก/ยอด หรือ 182 ตัว/ต้น ระดับความเสียหายทางเศรษฐกิจ Economic Injury Level (EL) จึงได้จัดทำโปรแกรมการจัดการเฉลี่ยไฟโดยเน้นการใช้สารเคมีแบบสลับกลุ่ม เพื่อป้องกันไม่ให้เฉลี่ยไฟดื้อยาและลดต้นทุนการผลิต จึงได้ใช้โปรแกรมการจัดการเฉลี่ยไฟเช่นเดียวกับโรงเรือนอ่อนของเกษตรกร ดังตารางที่ 6

ผลการทดสอบโปรแกรมการจัดการเฉลี่ยไฟในการปลูกอ่อนโรงเรือนของเกษตรกรที่เฉลี่ยไฟมีการระบาดแบบ Economic Threshold (EL) เน้นการใช้สารเคมีแบบสลับกลุ่ม เพื่อลดระดับความรุนแรงและป้องกันไม่ให้เฉลี่ยไฟดื้อยา โดยทำการสำรวจเฉลี่ยไฟก่อนและหลังการฉีดพ่นสารตามโปรแกรมหรือปฏิทินการจัดการฯ พบว่า สภาพอากาศที่อุณหภูมิเฉลี่ย 28.35-32.43 °C ความชื้นสัมพัทธ์ที่ 79.24-81.47 % และมีความเข้มแสง 17,175.52 – 18,342.42 Lux ได้ทำการตัดแต่งกิ่งเพื่อกระตุ้นให้เกิดตาดอกช่วงเดือนมีนาคม 67 และเริ่มทดสอบการใช้โปรแกรม เดือนมีนาคม 67 ทำการฉีดพ่นสารเคมี กลุ่ม 2B (แอสเซนด)/กลุ่ม 4A (โปรวาโด โมแลน)/ กลุ่ม 23 (โอเบรอน) จำนวนเฉลี่ยไฟก่อนฉีดพ่น 74 ตัว/15 ต้น (สุ่มตัวอย่าง) หลังการฉีดพ่นทำการบันทึกต้นเดิม เฉลี่ยไฟลดลงเหลือ 22 ตัว/15 ต้น อัตราการตายของเฉลี่ยไฟคิดเป็นร้อยละ 70.27 % เดือนเมษายน 67 ทำการฉีดพ่นสารเคมี กลุ่ม 1A (คาร์บาริล) /กลุ่ม 16 (นาปาม) /กลุ่ม 3A (โฟลิเทค คาราเต้) จำนวนเฉลี่ยไฟก่อนฉีดพ่น 111 ตัว/15 ต้น (สุ่ม ตัวอย่าง) หลังการฉีดพ่นทำการบันทึกต้นเดิม เฉลี่ยไฟลดลงเหลือ 26 ตัว/15 ต้น อัตราการตายของเฉลี่ยไฟคิดเป็นร้อยละ 76.58 % เดือนพฤษภาคม 67

ทำการฉีดพ่นสารเคมี กลุ่ม 5 (เอ็กซอล) กลุ่ม 21 (ฮาซี-ฮาซี) กลุ่ม 6 (อะบาเม็กติน)จำนวนเพลี้ยไฟก่อนฉีดพ่น 28 ตัว/15 ต้น (สุ่มตัวอย่าง) หลังการฉีดพ่นทำการบันทึกต้นเดิม เพลี้ยไฟลดลงเหลือ 6 ตัว/15 ต้น อัตราการตายของเพลี้ยไฟคิดเป็นร้อยละ 78.57 % ดังนั้นช่วงเดือนมิถุนายนซึ่งเป็นช่วงที่อ่อนติดผลขนาดใหญ่แล้วและเข้าสู่ช่วงฤดูฝน จึงไม่ได้ทดสอบโปรแกรมต่อ เนื่องจากเพลี้ยไฟมีแนวโน้มลดลง และเพลี้ยไฟไม่ระบาดในช่วงดังกล่าว ดังภาพ

ภาพที่ 28 เปรียบเทียบการระบาดของเพลี้ยไฟก่อน-หลังการฉีดพ่นสารตามโปรแกรมการจัดการเพลี้ยไฟในการปลูกองุ่น (โรงเรียนอุทยานหลวงราชพฤกษ์) ระหว่างเดือนมีนาคม-พฤษภาคม 67 ณ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ อ.เมือง จ.เชียงใหม่

ภาพที่ 29 แปลงองุ่นของงานวิจัย ณ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ อ.เมือง จ.เชียงใหม่

3. พริกหวาน

จากการสำรวจเพลิงไฟในการปลูกพริกหวานระบบโรงเรือน จำนวน 2 พื้นที่ ได้แก่ โครงการฯ ห้วยเป้า และถ้ำเวียงแก (ปางแก) จำนวน 2 โรงเรือน พบว่า ในการปลูกพริกหวานมีการปลูกเดือนมิถุนายน เนื่องจากเกษตรกรเลี่ยงการปลูกฤดูร้อนและป้องกันการเข้าทำลายของเพลิงไฟ ซึ่งเป็นศัตรูพืชที่สำคัญหาที่มีการระบาดเกิดขึ้น และพริกหวานมีระยะเวลาปลูกจนถึงเก็บเกี่ยว 8 เดือน - 1 ปี ดังนั้นเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้พริกหวานเกิดความสูญเสียมากและเกิดผลกระทบรุนแรงต่อต้นทุนหรือสร้างความเสียหายให้กับเกษตรกร อีกทั้งเมื่อทำการสำรวจเพลิงไฟช่วง 30 วันหลังการย้ายปลูกพบว่า โรงเรือนทดสอบโครงการฯ ห้วยเป้า มีจำนวนเพลิงไฟพบเพลิงไฟมากกว่า 28.6 ตัว/ยอด หรือ 429 ตัว/15 ต้น และโรงเรือนทดสอบโครงการฯ ถ้ำเวียงแก (ปางแก) มีจำนวนเพลิงไฟพบเพลิงไฟมากกว่า 12.67 ตัว/ยอด หรือ 190 ตัว/15 ต้น เพลิงไฟจึงมีระดับความเสียหายทางเศรษฐกิจ Economic Injury Level (EL) ดังนั้นการปลูกพริกหวานของทั้ง 2 พื้นที่ จึงใช้โปรแกรมการจัดการดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 การจัดการเพลิงไฟในการปลูกพริกหวาน ที่เพลิงไฟมีการระบาดแบบ Economic Injury Level (EL) เน้นการใช้สารเคมีแบบสลับกลุ่ม เพื่อลดระดับความรุนแรงและป้องกันไม่ให้เพลิงไฟคือยา ณ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงห้วยเป้า อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงถ้ำเวียงแก (ปางแก) อ.ทุ่งช้าง จ. น่าน

กิจกรรม/เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	*มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ระยะปลูกทดสอบ มิ.ย.- ก.ย.
ระยะเวลา	สร้างกิ่งและเด็ดยอด เก็บเกี่ยวผลผลิตตลอดระยะเวลาในการปลูก												
แมลงศัตรูพืช	เพลี้ยไฟ												
	มิถุนายน 67 = สารเคมี กลุ่ม 2B (แอสเซนด)/ กลุ่ม 4A (ไปรวาโด โมแลน)/ กลุ่ม 23 (โอเบรอน)												
	กรกฎาคม 67 = สารเคมี กลุ่ม 1A (คาร์บาริล) /กลุ่ม 16 (นาปาม) /กลุ่ม 3A (ฟิโกลีเทค คาราเต้)												
	สิงหาคม 67 = สารเคมี กลุ่ม 5 (เอ็กซอล) กลุ่ม 21 (ฮาซิ-ฮาซิ) กลุ่ม 6 (อะบาเม็กติน)												
	กันยายน 67= สารเคมีกลุ่ม 2B (แอสเซนด)/ กลุ่ม 4A (ไปรวาโด โมแลน)/ กลุ่ม 23 (โอเบรอน)												
							ไร						
							ศัตรูพืช						
							โอไมท์/ ออทูล						

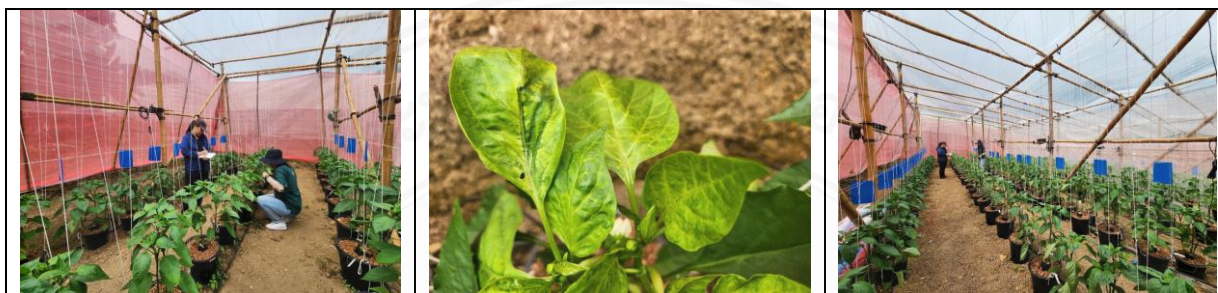
หมายเหตุ

1. นอกจากนี้อาจมีไรศัตรูพืช ควรหมั่นพ่นสารกำจัดไรศัตรูพืชเช่น ออทูล อะมีทราซ โอไมท์ เป็นต้น
2. กำจัดกาฬสำเนาเงินควบคู่กับไฟโรโมนสล็อตเพลิงไฟ โดยเปลี่ยนทุกๆ 30 วัน
3. แมลงศัตรูพืชอื่นๆ ที่เข้าทำลายและโปรแกรมนี้สามารถใช้ควบคุมได้เช่น แมลงหวี่ขาว เพลี้ยอ่อน หนอนขนาดเล็ก เป็นต้น
4. เมื่อครบ 15 วัน ให้บันทึกกับดัก เพื่อประเมินประชากรว่ามีปริมาณมาก-ลดลงหรือไม่
5. กลไกการออกฤทธิ์ของสารแต่ละกลุ่ม ชื่อสามัญของสารเคมี และวิธีและอัตราการใช้ที่เหมาะสมเพื่อใช้ป้องกันกำจัดใน

ตารางภาคผนวกที่ 1-3

ภาพที่ 30 แปลงทดสอบพริกหวานในโรงเรือน smart farming
ณ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงห้วยเป้า อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่

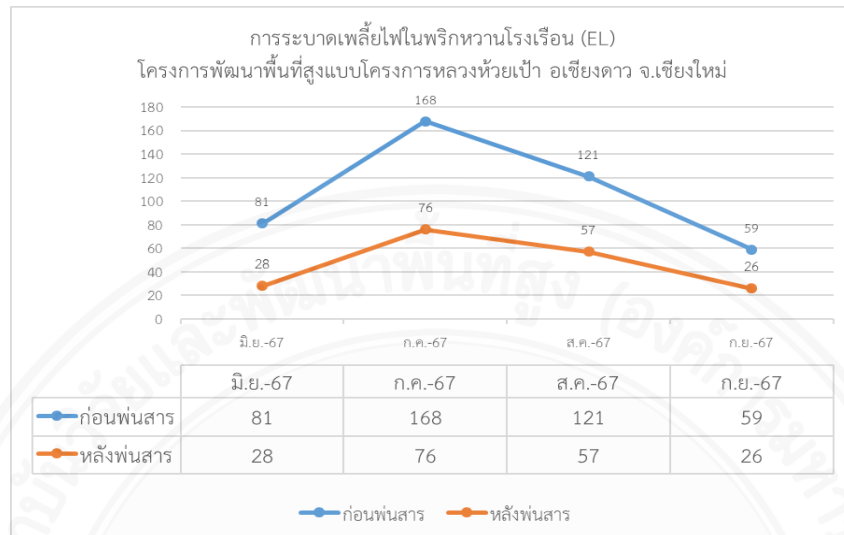
ภาพที่ 31 แปลงทดสอบพริกหวานในโรงเรือนของเกษตรกร จำลอง อนุวงศ์ประพันธ์
ณ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงถ้ำเวียงแก (ปางแก) อ.ทุ่งช้าง จ.น่าน

3.1 โรงเรือนทดสอบพริกหวานในโรงเรือน smart farming ณ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงห้วยเป้า อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่

จากการสำรวจเพลิงไฟในการปลูกพริกหวานในโรงเรือน smart farming ณ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงห้วยเป้า อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ พบเพลิงไฟมากกว่า 28.6 ตัว/ยอด หรือ 429 ตัว/15 ต้น ระดับความเสียหายทางเศรษฐกิจ Economic Injury Level (EL) จึงได้จัดทำโปรแกรมการจัดการเพลิงไฟโดยเน้นการใช้สารเคมีแบบสลับกลุ่ม เพื่อป้องกันไม่ให้เพลิงไฟดื้อยาและลดต้นทุนการผลิต

ผลการทดสอบโปรแกรมการจัดการเพลิงไฟในการปลูกพริกหวานโรงเรือน เพลิงไฟมีการระบาดแบบ Economic Threshold (EL) เน้นการใช้สารเคมีแบบสลับกลุ่ม เพื่อลดระดับความรุนแรงและป้องกันไม่ให้เพลิงไฟดื้อยา โดยทำการสำรวจเพลิงไฟก่อนและหลังการฉีดพ่นสารตามโปรแกรมหรือปฏิทินการจัดการฯ พบว่า ที่อุณหภูมิ 27.14°C ความชื้นสัมพัทธ์ที่ 81.54 % และมีความเข้มแสง 16,475.21 Lux ได้ทำการตัดแต่งกิ่งเพื่อกระตุ้นให้เกิดตาดอกช่วงเดือนมีนาคม 67 และเริ่มทดสอบการใช้โปรแกรม เดือนมิถุนายน 67 ทำการฉีดพ่นสารเคมี กลุ่ม 2B (แอสเซนด)/ กลุ่ม 4A (โปรวาโด โมแลน)/ กลุ่ม 23 (โอเบรอน) จำนวนเพลิงไฟก่อนฉีดพ่น 81 ตัว/15 ต้น (สุ่มตัวอย่าง) หลังการฉีดพ่นทำการบันทึกต้นเดิม เพลิงไฟลดลงเหลือ 28 ตัว/15 ต้น อัตราการตายของเพลิงไฟคิดเป็นร้อยละ 65.43 % เดือนกรกฎาคม 67 ทำการฉีดพ่นสารเคมี กลุ่ม 1A (คาร์บาริล)/กลุ่ม 16 (นาปาม)/กลุ่ม 3A (โฟลิเทค คาราเต้) จำนวนเพลิงไฟก่อนฉีดพ่น 168 ตัว/15 ต้น (สุ่มตัวอย่าง) หลังการฉีดพ่นทำการบันทึกต้นเดิม เพลิงไฟลดลงเหลือ 76 ตัว/15 ต้น อัตราการตายของเพลิงไฟคิดเป็นร้อยละ 54.76 % เดือนสิงหาคม 67 ทำการฉีดพ่นสารเคมี กลุ่ม 5 (เอ็กซอล) กลุ่ม 21 (ฮาซิ-ฮาซิ) กลุ่ม 6 (อะบาเม็กติน) จำนวนเพลิงไฟก่อนฉีดพ่น 121 ตัว/15 ต้น (สุ่มตัวอย่าง) หลังการฉีดพ่นทำการบันทึกต้นเดิม เพลิงไฟลดลงเหลือ 57 ตัว/15 ต้น อัตราการตายของเพลิงไฟคิดเป็นร้อยละ 52.90 % และเดือน

กันยายน 67 ทำการฉีดพ่นสารเคมี กลุ่ม 2B (แอสเซนด)/ กลุ่ม 4A (โปรวาโด โมแลน)/ กลุ่ม 23 (โอเบรอน) จำนวนเพลี้ยไฟก่อนฉีดพ่น 59 ตัว/15 ต้น (สุ่มตัวอย่าง) หลังการฉีดพ่นทำการบันทึกต้นเดิม เพลี้ยไฟลดลงเหลือ 26 ตัว/15 ต้น อัตราการตายของเพลี้ยไฟคิดเป็นร้อยละ 55.93 % ดังภาพ

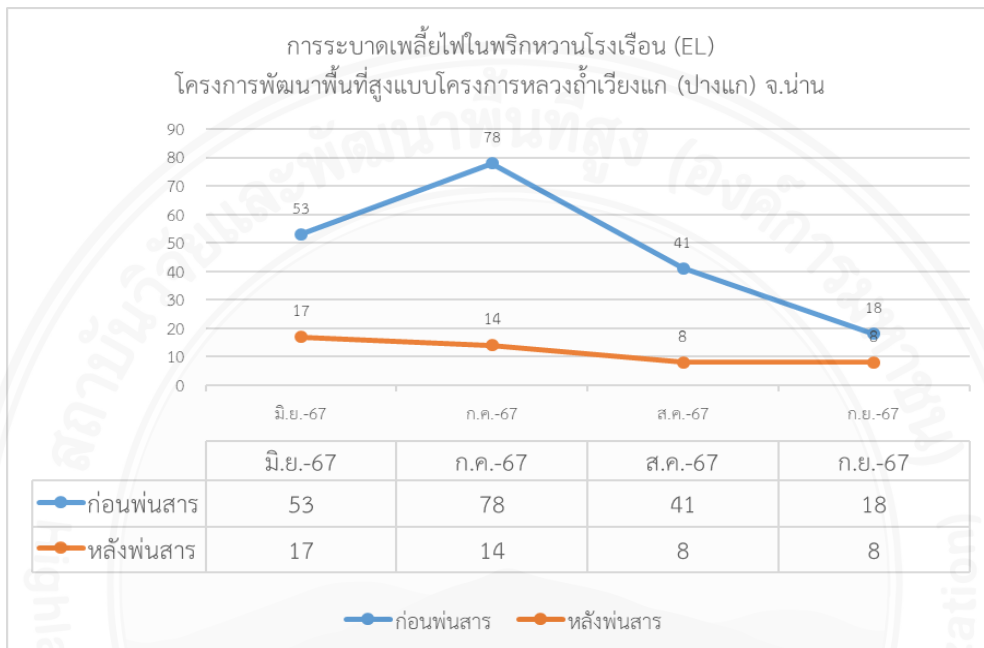
ภาพที่ 32 เปรียบเทียบการระบาดของเพลี้ยไฟก่อน-หลังการฉีดพ่นสารตามโปรแกรมการจัดการเพลี้ยไฟในการปลูกพริกหวาน ระหว่างเดือนมิถุนายน-กันยายน 67 ณ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงห้วยเป้า อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่

3.2 โรงเรียนทดสอบพริกหวานในโรงเรียน smart farming ณ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงถ้ำเงี้ยว (ปางแก) อ. พงษ์ช้าง จ.น่าน

ทดสอบในโรงเรียนทดสอบของเกษตรกรร่วมวิจัย นายจำลอง อนุวงศ์ประพันธ์ พบเพลี้ยไฟมากกว่า 12.67 ตัว/ยอด หรือ 190 ตัว/15 ต้น ระดับความเสียหายทางเศรษฐกิจ Economic Injury Level (EL) จึงได้จัดทำโปรแกรมการจัดการเพลี้ยไฟโดยเน้นการใช้สารเคมีแบบสลับกลุ่ม เพื่อป้องกันไม่ให้เพลี้ยไฟดื้อยาและลดต้นทุนการผลิต

ผลการทดสอบโปรแกรมการจัดการเพลี้ยไฟในการปลูกพริกหวานโรงเรียนของเกษตรกรที่เพลี้ยไฟมีการระบาดแบบ Economic Threshold (EL) เน้นการใช้สารเคมีแบบสลับกลุ่ม เพื่อลดระดับความรุนแรงและป้องกันไม่ให้เพลี้ยไฟดื้อยา โดยทำการสำรวจเพลี้ยไฟก่อนและหลังการฉีดพ่นสารตามโปรแกรมหรือปฏิทินการจัดการฯ พบว่า ที่อุณหภูมิ 29.73°C ความชื้นสัมพัทธ์ที่ 78.15 % และมีความเข้มแสง 15,431.43 Lux ได้ทำการตัดแต่งกิ่งเพื่อกระตุ้นให้เกิดตาดอกช่วงเดือนมีนาคม 67 และเริ่มทดสอบการใช้โปรแกรม เดือนมิถุนายน 67 ทำการฉีดพ่นสารเคมี กลุ่ม 2B (แอสเซนด)/ กลุ่ม 4A (โปรวาโด โมแลน)/ กลุ่ม 23 (โอเบรอน) จำนวนเพลี้ยไฟก่อนฉีดพ่น 53 ตัว/15 ต้น (สุ่มตัวอย่าง) หลังการฉีดพ่นทำการบันทึกต้นเดิม เพลี้ยไฟลดลงเหลือ 17 ตัว/15 ต้น อัตราการตายของเพลี้ยไฟคิดเป็นร้อยละ 67.92 % เดือนกรกฎาคม 67 ทำการฉีดพ่นสารเคมี กลุ่ม 1A (คาร์บาริล) /กลุ่ม 16 (นาปาม) /กลุ่ม 3A (ฟิเลเทค คาราเต้) จำนวนเพลี้ยไฟก่อนฉีดพ่น 78 ตัว/15 ต้น (สุ่ม ตัวอย่าง) หลังการฉีดพ่นทำการบันทึกต้นเดิม เพลี้ยไฟลดลงเหลือ 14 ตัว/15 ต้น อัตราการ

ตายของเพลิงไฟคิดเป็นร้อยละ 82.05 % **เดือนสิงหาคม 67** ทำการฉีดพ่นสารเคมี กลุ่ม 5 (เอ็กซอล) กลุ่ม 21 (ฮาซี-ฮาซี) กลุ่ม 6 (อะบาเม็กติน) จำนวนเพลิงไฟก่อนฉีดพ่น 41 ตัว/15 ต้น (สุ่มตัวอย่าง) หลังการฉีดพ่นทำการบันทึกต้นเดิม เพลิงไฟลดลงเหลือ 8 ตัว/15 ต้น อัตราการตายของเพลิงไฟคิดเป็นร้อยละ 80.49 % และ **เดือนกันยายน 67** ทำการฉีดพ่นสารเคมี กลุ่ม 2B (แอสเซนด) / กลุ่ม 4A (โปรวาโด โมแลน) / กลุ่ม 23 (โอเบรอน) จำนวนเพลิงไฟก่อนฉีดพ่น 18 ตัว/15 ต้น (สุ่มตัวอย่าง) หลังการฉีดพ่นทำการบันทึกต้นเดิม เพลิงไฟลดลงเหลือ 8 ตัว/15 ต้น อัตราการตายของเพลิงไฟคิดเป็นร้อยละ 55.56 % ดังภาพ

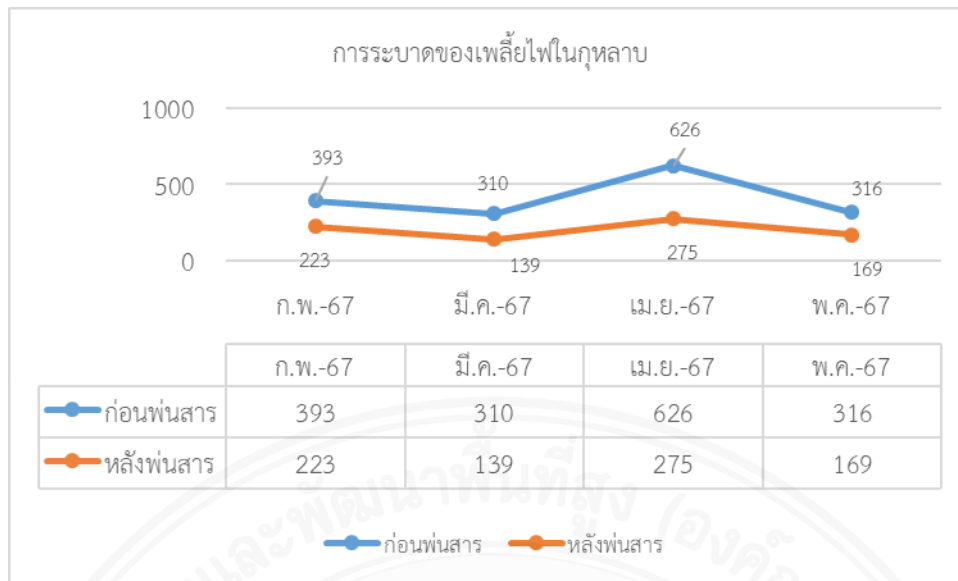

ภาพที่ 33 เปรียบเทียบการระบาดของเพลิงไฟก่อน-หลังการฉีดพ่นสารตามโปรแกรมการจัดการเพลิงไฟในการปลูกพริกหวาน ระหว่างเดือนมิถุนายน-กันยายน 67 ณ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงถ้ำเวียงแก้ว (ปางแก) อ.ทุ่งช้าง จ.น่าน

4. กุหลาบ

จากการสำรวจเพลิงไฟในการปลูกกุหลาบ ณ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ จำนวน 1 โรงเรือน พบว่า จำนวนเพลิงไฟมี มากกว่า 27.42 /ดอก/ยอด หรือ 411.25 ตัว/ต้น จัดว่าเป็นระดับความเสียหายทางเศรษฐกิจ Economic Injury Level (EL) จึงได้จัดทำโปรแกรมการจัดการเพลิงไฟโดยเน้นการใช้สารเคมีแบบสลับกลุ่ม เพื่อป้องกันไม่ให้เพลิงไฟดื้อยาและลดต้นทุนการผลิต จึงได้ใช้โปรแกรมการจัดการเพลิงไฟเช่นเดียวกับโรงเรือนของเกษตรกร ดังตารางที่ 6

ผลการทดสอบโปรแกรมการจัดการเพลิงไฟในการปลูกกุหลาบ ที่เพลิงไฟมีการระบาดแบบ Economic Threshold (EL) เน้นการใช้สารเคมีแบบสลับกลุ่ม เพื่อลดระดับความรุนแรงและป้องกันไม่ให้เพลิงไฟดื้อยา โดยทำการสำรวจเพลิงไฟก่อนและหลังการฉีดพ่นสารตามโปรแกรมหรือปฏิทินการจัดการฯ พบว่า สภาพอากาศที่อุณหภูมิเฉลี่ย 28.35-32.43 °C ความชื้นสัมพัทธ์ที่ 79.24-81.47 % และมีความเข้มแสง 17,175.52 – 18,342.42 Lux โดยกุหลาบมีการตัดแต่งกิ่งอยู่เสมอ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการออกดอก ทำให้มีการออกดอกตลอดทั้งปี จึงได้วางโปรแกรมการจัดการช่วงเดือนกุมภาพันธ์-พฤษภาคม 67 และมีการใช้วิธีการต่างๆ ร่วมด้วย เช่น วิธีกล การใช้กับดักกาวเหนียวสีน้ำเงินร่วมกับฟีโรโมนล่อเพลิงไฟ การตัดดอกออกเมื่อดอกเหี่ยวและหมดอายุ เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดไปยังดอกอื่น การใช้กับดักแสงไฟ blacklight พลังงานสะอาด เพื่อล่อเพลิงไฟในช่วงเวลาพลบค่ำ-กลางคืน จึงเป็นผลทำให้สามารถควบคุมประชากรเพลิงไฟเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จากการทดสอบโปรแกรมการจัดการ พบว่า ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 67 และเริ่มทดสอบการใช้โปรแกรม **เดือนกุมภาพันธ์ 67** ทำการฉีดพ่นสารเคมี กลุ่ม 2B (แอสเซนด)/ กลุ่ม 4A (โปรวาโด โมแลน)/ กลุ่ม 23 (โอเบรอน) จำนวนเพลิงไฟก่อนฉีดพ่น 393 ตัว/15 ต้น (สุ่มตัวอย่าง) หลังการฉีดพ่นทำการบันทึกต้นเดิม เพลิงไฟลดลงเหลือ 223 ตัว/15 ต้น อัตราการตายของเพลิงไฟคิดเป็นร้อยละ 43.26 % **เดือนมีนาคม 67** ทำการฉีดพ่นสารเคมี กลุ่ม 1A (คาร์บาริล) /กลุ่ม 16 (นาปาม) /กลุ่ม 3A (โฟลิเทค คาราเต้) จำนวนเพลิงไฟก่อนฉีดพ่น 310 ตัว/15 ต้น (สุ่ม ตัวอย่าง) หลังการฉีดพ่นทำการบันทึกต้นเดิม เพลิงไฟลดลงเหลือ 139 ตัว/15 ต้น อัตราการตายของเพลิงไฟคิดเป็นร้อยละ 55.17 % **เดือนเมษายน 67** ทำการฉีดพ่นสารเคมี กลุ่ม 5 (เอ็กซอล) กลุ่ม 21 (ฮาซิ-ฮาซิ) กลุ่ม 6 (อะบาเม็กติน)จำนวนเพลิงไฟก่อนฉีดพ่น 626 ตัว/15 ต้น (สุ่ม ตัวอย่าง) หลังการฉีดพ่นทำการบันทึกต้นเดิม เพลิงไฟลดลงเหลือ 275 ตัว/15 ต้น อัตราการตายของเพลิงไฟคิดเป็นร้อยละ 56.07 % **เดือนพฤษภาคม 67** ทำการฉีดพ่นสารเคมี กลุ่ม 2B (แอสเซนด)/ กลุ่ม 4A (โปรวาโด โมแลน)/ กลุ่ม 23 (โอเบรอน) จำนวนเพลิงไฟก่อนฉีดพ่น 316 ตัว/15 ต้น (สุ่มตัวอย่าง) หลังการฉีดพ่นทำการบันทึกต้นเดิม เพลิงไฟลดลงเหลือ 196 ตัว/15 ต้น อัตราการตายของเพลิงไฟคิดเป็นร้อยละ 46.52 % ดังภาพ

ภาพที่ 34 เปรียบเทียบการระบาดของเพลี้ยไฟก่อน-หลังการฉีดพ่นสารตามโปรแกรมการจัดการเพลี้ยไฟในการปลูกกุหลาบ (โรงเรียนอุทยานหลวงราชพฤกษ์) ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-พฤษภาคม 67 ณ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ อ.เมือง จ.เชียงใหม่

ภาพที่ 35 สวนกุหลาบที่ใช้ทดสอบการจัดการเพลี้ยไฟ
ณ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ อ.เมือง จ.เชียงใหม่

จากการทดสอบโปรแกรมการจัดการเพลี้ยไฟในกุหลาบยังมีประสิทธิภาพไม่มากพอ จึงควรมีหลักวิธีการควบคุมเพลี้ยไฟวิธีการอื่นๆ ร่วมด้วย ดังที่กล่าวมาข้างต้น และควรมีการวิจัยทดสอบสารเคมีสลับกลุ่มสารที่เหมาะสมต่อการปลูกกุหลาบอย่างต่อเนื่องต่อไป

กิจกรรมที่ 4 การประเมินสถานการณ์การระบาดของเพลิงไฟจากข้อมูลความสัมพันธ์ของสภาพอากาศ ระยะการเจริญเติบโตของพืช เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการพยากรณ์และประเมินสถานการณ์การระบาดของเพลิงไฟ

การประเมินสถานการณ์การระบาดของเพลิงไฟจากข้อมูลความสัมพันธ์ของสภาพอากาศ ระยะการเจริญเติบโตของพืช โดยได้ทดสอบในพืชปลูก 2 ชนิดคือเมล่อน และพริกหวาน จากความพร้อมของอุปกรณ์และเป็นพืชเศรษฐกิจที่เกษตรกรพื้นที่สูงมีการปลูกมากและสร้างรายได้ ดังนี้

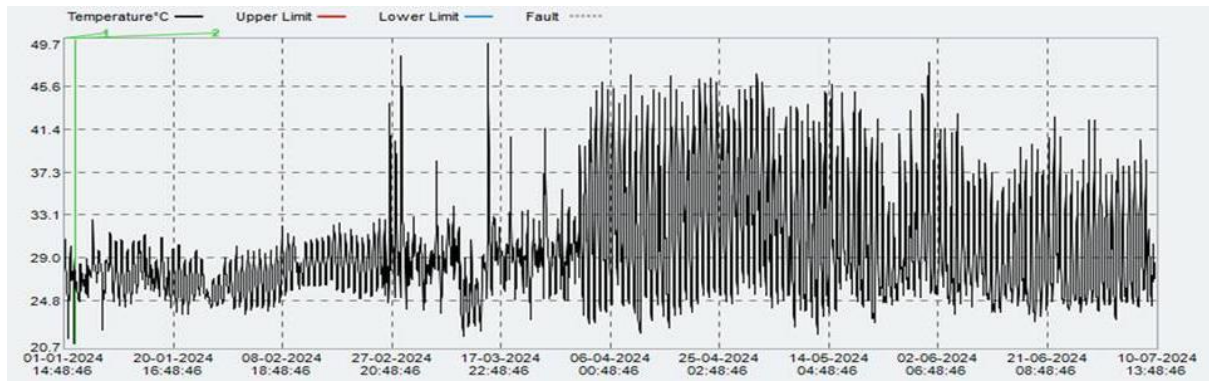
4.1 ติดตั้ง Data logger และเซ็นต์เซอร์ในระบบโรงเรือน เพื่อบันทึกผล ได้แก่ อุณหภูมิ ความชื้นสัมพัทธ์ ความเข้มแสง ปริมาณน้ำฝน เป็นต้น นำไปวิเคราะห์ผลความสัมพันธ์ของปัจจัยสภาพแวดล้อมต่อการระบาดของเพลิงไฟ

ภาพที่ 36 ติดตั้ง Data logger และเซ็นต์เซอร์ที่สามารถบันทึกข้อมูลสภาพอากาศทั้งอุณหภูมิและความชื้น

4.2 เก็บข้อมูลสภาพอากาศในพื้นที่ทดสอบงานวิจัย โดยใช้อุปกรณ์เก็บข้อมูลจากอุปกรณ์บันทึกข้อมูล ได้แก่ เซ็นต์เซอร์ของโรงเรือนอัจฉริยะ และจากสถานีตรวจวัดอากาศของศูนย์สารสนเทศ ของพื้นที่ ห้วยเป้า และถ้ำเวียงแก (ปางแก) เก็บบันทึกข้อมูลได้แก่ อุณหภูมิ ความชื้น ปริมาณน้ำฝน ดังนั้น ข้อมูลที่ได้จากอุปกรณ์ต่างๆ จำเป็นต้องมาปรับค่า parameter เพื่อให้ค่าต่างๆ จากหลากหลายอุปกรณ์ เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ของปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องต่อการระบาดของเพลิงไฟ และนำ data ให้เข้ามาอยู่ในระบบฐานข้อมูลและแสดงผลหน้าแดชบอร์ดได้

4.2 ประมวลชุดข้อมูลจาก excel data (สภาพอากาศ) จาก data logger และข้อมูลจาก AppSheet data (ข้อมูลแมลง) โดยได้มีการพัฒนาโปรแกรม Appsheet จากนายจุฑาธิป สิริโรธ นักวิจัย 3 โดยเป็นแอฟริเคชั่นที่สามารถ input ข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ในพื้นที่หรือเกษตรกร สามารถนำข้อมูล real time และจัดเก็บข้อมูลภายใน Cloud Storage สามารถนำชุดข้อมูลออกมาเพื่อประมวลผลได้ดังภาพ

ภาพที่ 37 ตัวอย่างข้อมูลสภาพอากาศจาก data logger ที่ดูผ่านหน้าเว็บไซต์ ellitech

เมล่อน	มี.ค.-67			
วันที่	รายการ เจริญเติบโตของพืช	อุณหภูมิเฉลี่ย	ความชื้นสัมพัทธ์	แสง
1	ย้ายปลูก	24.24	71.90	15750.39
2	ย้ายปลูก	24.24	70.02	15512.40
3	ย้ายปลูก	24.38	73.24	13836.74
4	ย้ายปลูก	24.16	74.67	14759.79
5	ย้ายปลูก	24.00	76.00	14122.74
6	ย้ายปลูก	24.55	74.74	15792.86
7	ย้ายปลูก	24.60	74.70	15182.04
8	เจริญเติบโต-แตกยอด	26.08	71.40	16121.18
9	เจริญเติบโต-แตกยอด	26.20	71.22	14614.10
10	เจริญเติบโต-แตกยอด	26.08	71.10	13343.39
11	เจริญเติบโต-แตกยอด	26.04	76.82	11419.34
12	เจริญเติบโต-แตกยอด	25.48	77.97	7605.35
13	เจริญเติบโต-แตกยอด	22.12	91.14	5580.19
14	เจริญเติบโต-แตกยอด	25.04	78.96	16266.39
15	เจริญเติบโต-แตกยอด	25.81	76.37	17456.18
16	เจริญเติบโต-แตกยอด	24.73	79.69	14390.52
17	เจริญเติบโต-แตกยอด	26.22	74.55	17573.99
18	เจริญเติบโต-แตกยอด	26.28	76.22	15556.56
19	เจริญเติบโต-แตกยอด	26.83	78.15	15917.36
20	เจริญเติบโต-แตกยอด	27.46	75.23	16617.92
21	เจริญเติบโต-แตกยอด	25.17	78.55	11626.60
22	เจริญเติบโต-แตกยอด	27.04	70.60	16378.13
23	เจริญเติบโต-แตกยอด	27.26	65.15	17529.13
24	เจริญเติบโต-แตกยอด	26.71	67.96	14220.31
25	เจริญเติบโต-แตกยอด	26.60	71.91	11503.78
26	เจริญเติบโต-แตกยอด	27.73	68.44	14988.54
27	เจริญเติบโต-แตกยอด	27.36	67.40	12534.10
28	เจริญเติบโต-แตกยอด	27.96	62.33	17121.46
29	เจริญเติบโต-แตกยอด	27.14	58.20	12408.08
30	เจริญเติบโต-แตกยอด	27.75	62.50	10904.17
31	เจริญเติบโต-แตกยอด	27.45	67.78	10883.06
รวม		25.89	72.74	14113.44

เมล่อน	เมษายน			
วันที่	รายการ เจริญเติบโตของพืช	อุณหภูมิเฉลี่ย	ความชื้นสัมพัทธ์	แสง
1	ST3	28.24	66.56	11,634.53
2	ST3	29.56	58.99	16,060.56
3	ST3	29.16	54.81	15,152.51
4	ST3	28.65	56.61	15,647.74
5	ST3	28.35	65.69	15,616.32
6	ST3	28.01	60.33	11,771.49
7	ST3	29.07	59.13	11,074.38
8	ST4	30.53	61.51	11,583.55
9	ST4	31.02	61.97	13,760.03
10	ST4	31.36	59.85	14,371.70
11	ST5	30.86	60.24	12,583.23
12	ST5	31.06	58.74	11,064.10
13	ST6	31.33	55.40	13,583.23
14	ST6	31.51	55.94	12,902.19
15	ST6	31.89	53.52	13,568.47
16	ST6	30.64	60.45	10,299.27
17	ST6	31.28	63.15	14,108.75
18	ST6	33.32	58.82	14,849.72
19	ST6	31.16	56.42	13,073.80
20	ST6	33.12	55.60	14,896.53
21	ST6	32.75	57.92	15,085.31
22	ST6	31.94	59.72	17,698.92
23	ST6	31.83	58.29	19,773.00
24	ST6	29.41	66.17	14,458.16
25	ST6	34.12	54.30	20,378.24
26	ST6	30.78	66.96	16,008.37
27	ST6	31.95	66.72	19,772.71
28	ST6	33.48	59.38	19,153.03
29	ST6	33.5	55.64	19,488.19
30	ST6	30.57	63.54	15,111.71
รวม				626

ภาพที่ 38 ตัวอย่างชุดข้อมูลสภาพอากาศจาก data logger ที่อยู่รูปแบบ excel data

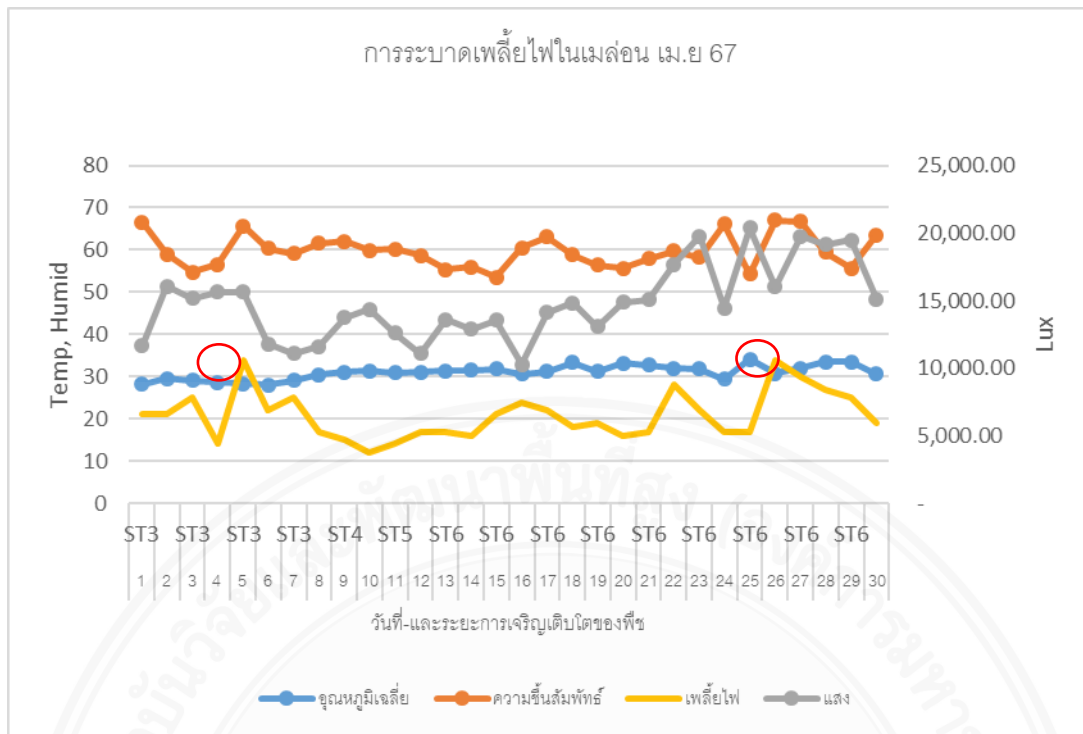
Pests and Diseases Monitoring										2	
ตารางเก็บข้อมูลโรคและแมลง										Edit	
ลำดับเลขที่	วันและเวลาเก็บ	โรค...	แมลง...	จำนวนแมลงที่พบ (...)	จำนวนวันที่มีโรค...	รายละเอียดโรค/แมลง	ยาที่ใช้ (ชื่อสามัญ)...	ปริมาณการใช้	รูปภาพประกอบ		
1	22/11/2023, 10:16:00 am	N	Y	5	3	พบเพลี้ยไฟ ในโรงทดสอบ...	อะซีนาฟิธ+อีดี...				
2	22/11/2023, 01:14:38 pm	Y	N	2	2	พบโรคเชื้อราทางใบ ในโรง...	แมนโคเซบ (Manc...	20.00			
3	24/11/2023, 02:29:00 pm	Y	N			มีเพลี้ยไฟออกจากการกัด...	คอปเปอร์ ไฮดรอก...	10.00			
4	26/11/2023, 02:33:35 pm	N	Y	2	2	พบเพลี้ยไฟและแมลงหวี่...	ไดโนฟลูเพน (dino...	5.00			
5	30/11/2023, 08:34:49 am	Y	N		2	ต้นแคแสดขาวโรด ในโรงทดสอบ...	อียาบา (คอปเปอร์)...	5.00			
6	01/12/2023, 08:39:22 am	Y	N		11	พบโรคต้นแคแสดขาวโรด...	อียาบา (คอปเปอร์)...	5.00			
7	02/12/2023, 09:49:50 am	Y	N		2	พบเพลี้ยไฟในโรงทดสอบ...	อะซีนาฟิธ+อีดี...				
8	03/12/2023, 10:53:18 am	Y	N		1	พบต้นแคแสดขาวโรด ในโรง...	อียาบา (คอปเปอร์)...	5.00			
9	04/12/2023, 11:02:03 am	Y	N		1	พบเพลี้ยไฟในโรงทดสอบ...	อะซีนาฟิธ+อีดี...				
10	05/12/2023, 08:04:35 am	N	Y	1	1	พบเพลี้ยไฟ 1 ตัว ในโรงทดสอบ...	อะซีนาฟิธ+อีดี...				
11	05/12/2023, 08:49:13 am	Y	N		10	พบโรคต้นแคแสดขาวโรด...	อียาบา (คอปเปอร์)...	5.00			
12	07/12/2023, 09:11:28 am	Y	Y	3	6	มีเพลี้ยไฟออกจากการกัด...	แมนโคเซบ + เมทา...	25.00			
13	08/12/2023, 10:23:01 am	Y	Y	5	3	มีเพลี้ยไฟออกจากการกัด...	แมนโคเซบ + เมทา...	25.00			
14	09/12/2023, 09:31:42 am	Y	Y	3	2	มีเพลี้ยไฟออกจากการกัด...	แมนโคเซบ + เมทา...	25.00			
15	09/12/2023, 10:41:00 am	Y	N		6	พบโรคต้นแคแสดขาวโรด...	อียาบา (คอปเปอร์)...	5.00			
16	14/12/2023, 05:33:15 pm	Y	N			มีเพลี้ยไฟออกจากการกัด...	คอปเปอร์ ไฮดรอก...	20.00			
17	16/12/2023, 09:01:30 am	Y	N		7	พบโรคเชื้อราทางใบ...	อะซีนาฟิธ+อีดี...	10.00			
18	16/12/2023, 11:23:40 am	Y	N		5	พบโรคเชื้อราทางใบในโรงทดสอบ...	อะซีนาฟิธ+อีดี...	10.00			
19	16/12/2023, 02:29:56 pm	Y	N		1	พบโรคเชื้อราทางใบ...	อะซีนาฟิธ+อีดี...				
20	22/12/2023, 09:05:00 am	Y	Y	3	16	พบโรคโรดแมง(14 ตัว) และ...	ไดโนฟลูเพน (14 ตัว)...	15.00			
21	22/12/2023, 09:11:00 am	Y		2	47	พบโรคโรดแมง(44 ตัว) และ...	ไดโนฟลูเพน (44 ตัว)...	15.00			

ภาพที่ 39 ตัวอย่างชุดข้อมูลการสำรวจแมลงที่พบโดยอยู่ในรูปแบบ AppSheet data

1.1 เมล่อน (ฤดูร้อน มีนาคม-พฤษภาคม 2567)

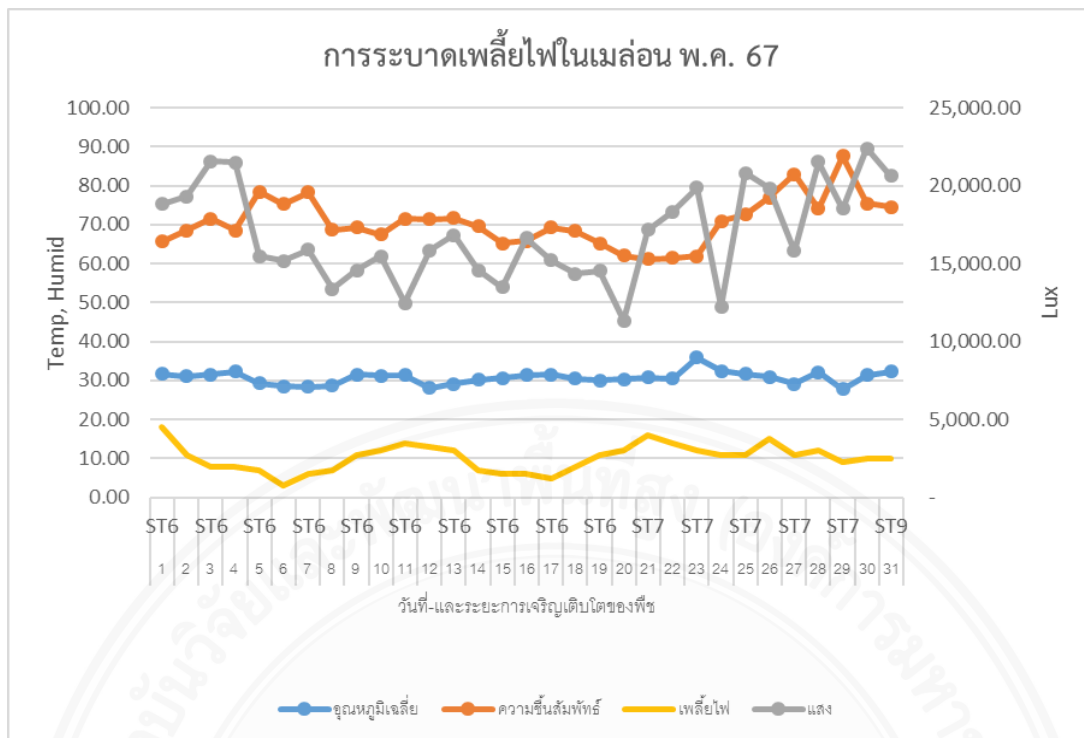
ผลการประมวลชุดข้อมูลสภาพอากาศที่สัมพันธ์และมีผลต่อการระบาดของเพลี้ยไฟในแต่ละระยะการปลูกเมล่อน (ฤดูร้อน) พบว่า เพลี้ยไฟจะเริ่มระบาดเดือนมีนาคม วันที่ 18 มี.ค. 67 พบการระบาดสูงสุด 19 ตัว/ต้น ในช่วงระยะการเจริญเติบโตและแตกยอด ที่อุณหภูมิ 26.28 °C ความชื้นสัมพัทธ์ที่ 76.22 % และความเข้มแสง 15,556.56 Lux และจะระบาดหนักอีกครั้งในช่วง ออกดอก-ผสมเกสร ในวันที่ 5 เม.ย. 67 พบการระบาดสูงสุด 34 ตัว/ต้น และมีอุณหภูมิที่สูงขึ้นที่ 28.35 °C ความชื้นสัมพัทธ์ที่ 65.69 % และมีความเข้มแสงมาก 15,616.32 Lux เนื่องจากเป็นช่วงผสมเกสร (แรงงานคนผสมเกสร) และไม่มีการใช้สารเคมีในระยะนี้ จะเห็นได้ว่าการระบาดของเพลี้ยไฟมีการระบาดหนักมากเกิน 20 ตัว/ต้น และเมื่อเข้าสู่เดือนพฤษภาคมแล้วเมล่อนไม่มีการแตกยอดใหม่หรือออกดอกแล้ว เพลี้ยไฟยังคงมีการระบาดมากเกินค่าความเสียหายทางเศรษฐกิจ เนื่องจากมีการทำหวานของเมล่อน ระยะนี้ก็จะไม่มีการฉีดพ่นสารเคมีหรือชีวภัณฑ์ใดๆ รวมถึงการรดน้ำ และให้ปุ๋ยหวานเพียงอย่างเดียว โดยช่วงเดือนพฤษภาคมนี้ พบเพลี้ยไฟ 16-18 ตัว/ต้น และหากมีการปลูกเมล่อนระยะต่อไปจะก่อให้เกิดความเสี่ยงในการระบาดเพิ่มขึ้นของเพลี้ยไฟถ้าไม่มีการควบคุมหรือการจัดการเพลี้ยไฟหลังจากการปลูกฤดูร้อนนี้ ดังภาพที่ 40-42

ภาพที่ 40 การประมวลผลการระบาดของเพลิงไหม้ในการปลูกเมล่อน (ฤดูร้อน) ช่วงเดือนมีนาคม 2567
ณ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงห้วยเป๋อ อ. เชียงดาว จ.เชียงใหม่ โดยมีความสัมพันธ์
ระหว่างสภาพอากาศ (อุณหภูมิ ความชื้นสัมพัทธ์ และความเข้มแสง) และจำนวนเพลิงไหม้ในแต่ละวันที่
พบ

หมายเหตุ ST3 ผสมเกสร ST4 ติดผลขนาดเล็ก ST5 คัดผล-แขวนผล ST6 เจริญเติบโตของผล

ภาพที่ 41 การประมวลผลการระบาดของเพลี้ยไฟในการปลูกเมล่อน (ฤดูร้อน) ช่วงเดือนเมษายน 2567 ณ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงห้วยเป้า อ. เชียงดาว จ.เชียงใหม่ โดยมีความสัมพันธ์ระหว่างสภาพอากาศ (อุณหภูมิ ความชื้นสัมพัทธ์ และความเข้มแสง) และจำนวนเพลี้ยไฟในแต่ละวันที่พบ

หมายเหตุ ST6 เจริญเติบโตของผล ST7 ทำหวาน (งدنน้ำ,งดสาร) ST8 วัดความหวานก่อนเก็บเกี่ยว ST9 เก็บเกี่ยว

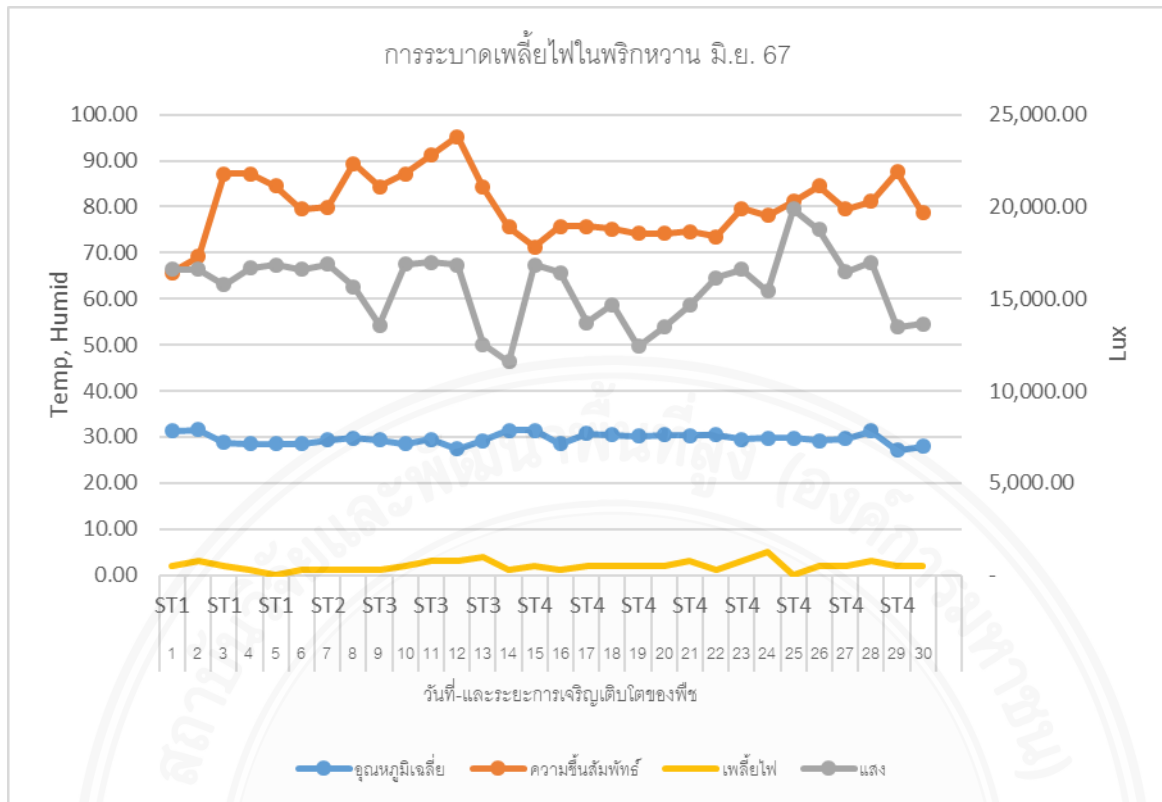
ภาพที่ 42 การประมวลผลการระบาดของเพลี้ยไฟในการปลูกเมล่อน (ฤดูร้อน) ช่วงเดือนพฤษภาคม 2567

ณ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงห้วยเป้า อ. เชียงดาว จ.เชียงใหม่ โดยมีความสัมพันธ์

ระหว่างสภาพอากาศ (อุณหภูมิ ความชื้นสัมพัทธ์ และความเข้มแสง) และจำนวนเพลี้ยไฟในแต่ละวันที่พบ

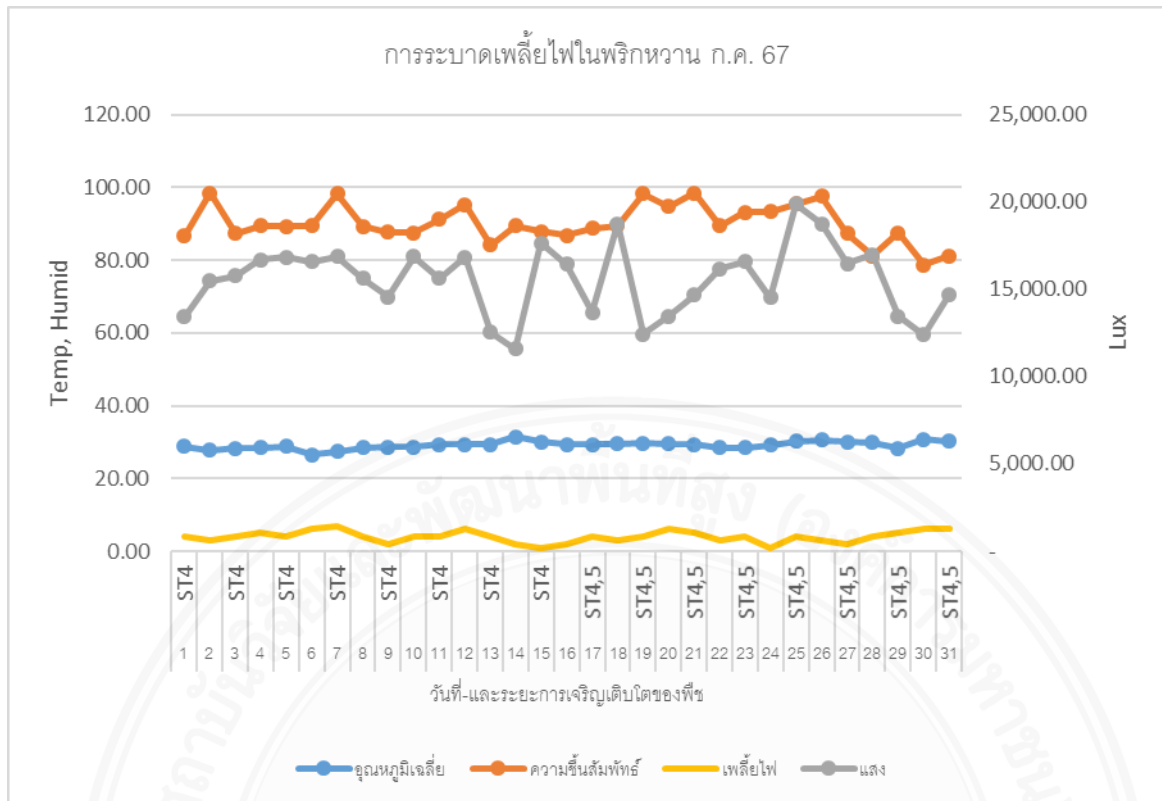
1.2 พริกหวาน (มิถุนายน-สิงหาคม 2567)

ผลการประมวลชุดข้อมูลสภาพอากาศที่สัมพันธ์และมีผลต่อการระบาดของเพลี้ยไฟในแต่ละระยะการปลูกพริกหวาน พบว่า จะเริ่มพบเพลี้ยไฟ วันที่ 24 มิ.ย. 67 พบการระบาดสูงสุด 5 ตัว/ต้น โดยเป็นในช่วงระยะการเจริญเติบโตและแตกยอด ที่อุณหภูมิ 29.73°C ความชื้นสัมพัทธ์ที่ 78.15 % และมีความเข้มแสง 15,431.43 Lux และแม้ว่าจะเข้าระยะออกดอกชุดแรก ในช่วงเดือนกรกฎาคมแล้ว เพลี้ยไฟยังไม่มีการระบาดเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 5-7 ตัว แต่จำนวนเพลี้ยไฟนี้ก็ยังคงเกินค่า ET หากไม่มีการป้องกันกำจัดก็อาจจะมีการระบาดเพิ่มขึ้น โดยในช่วงเดือนกรกฎาคมสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและทำให้จำนวนเพลี้ยไฟเกินค่า ET คือที่อุณหภูมิ 27.40°C ความชื้นสัมพัทธ์ที่ 98.33 % และมีความเข้มแสง 16,885.45 Lux โดยมีจำนวนเพลี้ยไฟมากที่สุด 7 ตัว/ต้น และในเดือนสิงหาคม พบว่าจำนวนเพลี้ยไฟลดลงเนื่องจากมีการป้องกันกำจัดตามโปรแกรมการจัดการเพลี้ยไฟก่อนหน้า และเริ่มมีฝนตกชุก ความชื้นสูง และมีความเข้มแสงน้อย ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมต่อการระบาดของเพลี้ยไฟในช่วงเวลาดังกล่าว โดยพบจำนวนเพลี้ยไฟ 0-4 ตัว/ต้น ที่ช่วงอุณหภูมิ $26.22-29.33^{\circ}\text{C}$ ความชื้นสัมพัทธ์ที่ 79.81-99.33 % และมีความเข้มแสง 11532.33 - 16834.40 Lux ภาพที่ 43-45

หมายเหตุ ST1 เจริญเติบโต-แตกยอด ST2 ออกดอกข้อ4 ST3 เติบโตให้แตกกิ่ง 2 กิ่ง ST4 เจริญเติบโต-แตกยอด

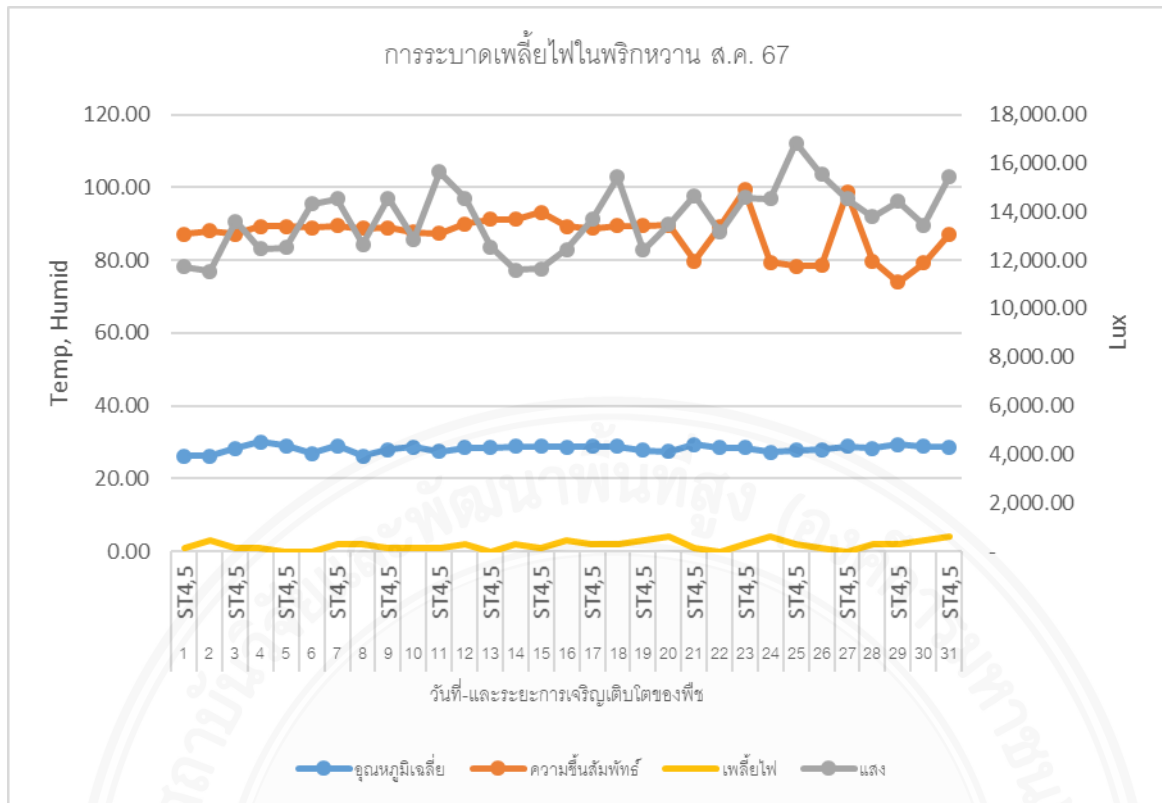
ภาพที่ 43 การประมวลผลการระบาดของเพลี้ยไฟในการปลูกเมล่อน (ฤดูร้อน) ช่วงเดือนมิถุนายน 2567
ณ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงถ้ำเวียงแก (ปางแก) อ.ทุ่งช้าง จ.น่าน โดยมีความสัมพันธ์
ระหว่างสภาพอากาศ (อุณหภูมิ ความชื้นสัมพัทธ์ และความเข้มแสง) และจำนวนเพลี้ยไฟในแต่ละวันที่พบ

หมายเหตุ ST4 เจริญเติบโต-แตกยอด ST5 ออกดอก-ติดผลขนาดเล็ก

ภาพที่ 44 การประมวลผลการระบาดของเพลี้ยไฟในการปลูกเมล่อน (ฤดูร้อน) ช่วงเดือนกรกฎาคม 2567

ณ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงถ้ำเวียงแก (ปางแก) อ.ทุ่งช้าง จ.น่าน โดยมีความสัมพันธ์ระหว่างสภาพอากาศ (อุณหภูมิ ความชื้นสัมพัทธ์ และความเข้มแสง) และจำนวนเพลี้ยไฟในแต่ละวันที่พบ

หมายเหตุ ST4 เจริญเติบโต-แตกยอด ST5 ออกดอก-ติดผลขนาดเล็ก

ภาพที่ 45 การประมวลผลการระบาดของเพลี้ยไฟในการปลูกเมล่อน (ฤดูร้อน) ช่วงเดือนสิงหาคม 2567

ณ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงถ้ำเวียงแก้ว (ปางแก) อ.ทุ่งช้าง จ.น่าน โดยมีความสัมพันธ์ระหว่างสภาพอากาศ (อุณหภูมิ ความชื้นสัมพัทธ์ และความเข้มแสง) และจำนวนเพลี้ยไฟในแต่ละวันที่พบ

สรุปและวิจารณ์ผลการวิจัย

การศึกษาวิธีการวัดระดับความหนาแน่นของประชากรเพลี้ยไฟที่สอดคล้องกับสภาพอากาศ เพื่อประเมินการเข้าทำลายและสร้างความเสียหายของพริกหวาน เมล่อน องุ่น และกุหลาบ ในระบบโรงเรือน พบว่า การสำรวจประชากรเพลี้ยไฟที่ระบาดและเข้าทำลายในแต่ละระยะเวลาปลูกหรือช่วงฤดูกาลปลูกนั้นๆ จะสามารถใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจเลือกวิธีการจัดการเพลี้ยไฟที่เหมาะสมในแต่ละระดับความเสียหาย ได้แก่ 1) ระดับความสมดุลโดยทั่วไป General Equilibrium (GE) เน้นการใช้สารชีวภัณฑ์เป็นหลัก 2) ระดับเศรษฐกิจ Economic Threshold (ET) เน้นการใช้สารชีวภัณฑ์ร่วมกับสารเคมีป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟ และ 3) ระดับความเสียหายทางเศรษฐกิจ Economic Injury Level (EL) เน้นการใช้สารเคมีเป็นหลักเพื่อลดจำนวนประชากรของเพลี้ยไฟที่ระบาดหนัก โดยการใช้สารเคมีแบบสลับกลุ่มสาร ป้องกันการดื้อยาของเพลี้ยไฟ สามารถลดต้นทุนปัจจัยการผลิต อีกทั้งผลผลิตมีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับกับความต้องการทางตลาดได้

การศึกษาระบบการจัดการเพลี้ยไฟแต่ละระดับความเสียหาย เพื่อลดความเสียหายในการปลูกพริกหวาน เมล่อน องุ่น และกุหลาบ ระบบโรงเรือน โดยวิธีการจัดการเพลี้ยไฟที่เหมาะสมและสามารถลดจำนวนประชากรเพลี้ยไฟให้อยู่ในระดับต่ำกว่าค่าความเสียหายทางเศรษฐกิจควรมีวิธีการต่างๆ ที่หลากหลาย หรือที่เรียกว่าวิธีการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (Integrated Pest Management; IPM) ได้แก่ การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดแมลงที่อยู่ในกลุ่มแมลงปากดูด เช่น fipronil (Ascend 5% SC) และ imidacloprid (Confidor 10% SL) การใช้สารชีวภัณฑ์ ได้แก่ เชื้อราบิวเวอร์เรีย และน้ำหมักยาสูบ หรือใช้วิธีกล เช่น การใช้กับดักสีน้ำเงิน ร่วมกับกับดักฟีโรโมนล่อเพลี้ยไฟ การใช้กับดักแสง blacklight หลีกเลี้ยงการปลูกพืชในพื้นที่ใกล้เคียงกับพืชอาศัยอื่นๆ เช่น มะม่วง ส้ม ฯลฯ รวมถึงวัชพืชรอบโรงเรือน หรือบริเวณรอบ เนื่องจากเพลี้ยไฟเป็นแมลงศัตรูที่มีขนาดเล็ก การเคลื่อนย้ายด้วยลมทำให้มีการระบาดของเพลี้ยไฟได้ การตัดแต่งกิ่งยอดโดยเฉพาะพืชที่มีการแตกยอดอ่อนอยู่เสมอทั้งยอดและตาข้างที่แตกออกมาควรปลิดทิ้งเพราะยอดที่แตกมาใหม่ดังกล่าวจะพบเพลี้ยไฟเกือบตลอดเวลา เป็นต้น โดยวิธีการแบบ IPM จึงเป็นทางเลือกที่เหมาะสมในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อผลผลิต เกษตรกร ผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม เกิดความสมดุลของระบบนิเวศ การลดการใช้สารเคมีเกษตรในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช หรือมีการใช้สารเคมีเกษตรเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

การศึกษาและทดสอบแนวทางที่เหมาะสมต่อการจัดการเพลี้ยไฟแต่ละระดับความเสียหาย ในการปลูกพริกหวาน เมล่อน องุ่น และกุหลาบ ระบบโรงเรือน และจัดทำโปรแกรมการจัดการเพลี้ยไฟแต่ละระดับความเสียหายของพืชเศรษฐกิจเพื่อรองรับกับสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลง พบว่าโปรแกรมการจัดการเพลี้ยไฟของพืชเศรษฐกิจแต่ละระดับความเสียหายในการปลูกเมล่อน องุ่น พริกหวาน และกุหลาบ โดยมีประสิทธิภาพในการควบคุมเพลี้ยไฟ 56.53-80.00, 40.00-78.57, 54.76-82.05 และ 43.26-56.07% ตามลำดับ ทั้งนี้ นอกจากโปรแกรมการจัดการศัตรูพืชแล้วนั้น ควรมีวิธีการอื่นๆ ร่วมด้วย เช่น การใช้กับดักกาวเหนียวสีน้ำเงิน ร่วมกับฟีโรโมนล่อเพลี้ยไฟ ทุกๆ 20-30 วัน การตัดแต่งกิ่งอย่างสม่ำเสมอ การจัดการดินโดยการอบดินฆ่าเชื้อด้วยวิธีชีวภาพ Anaerobic soil disinfestation (ASD) การใช้กับดักแสง blacklight การกำจัดวัชพืช ฯลฯ เป็นต้น วิธีการต่างๆ นี้ จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเพลี้ยไฟให้มากขึ้นและสามารถลดจำนวนประชากรการระบาดของเพลี้ยไฟได้

การประเมินสถานการณ์การระบาดของเพลี้ยไฟจากข้อมูลความสัมพันธ์ของสภาพอากาศ ระยะการเจริญเติบโตของพืช เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการพยากรณ์และประเมินสถานการณ์การระบาดของเพลี้ยไฟ โดยทำการติดตั้ง Data logger และเซ็นเซอร์ที่สามารถบันทึกข้อมูลสภาพอากาศทั้งอุณหภูมิและความชื้น และสะดวกในการดาวน์โหลดข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ผล โดยได้ทำการประมวลผลเพื่อหาค่าความสัมพันธ์ของ

ปัจจัยสภาพแวดล้อมและนับจำนวนเพลี้ยไฟในทุกๆ วัน ช่วงระยะปลูกพืชเมล่อนและพริกหวาน พบว่า ในการปลูกเมล่อนในช่วงฤดูร้อนจะมีการระบาดของเพลี้ยไฟมากกว่าฤดูหนาวและฤดูฝน โดยสอดคล้องกับระยะเวลาของการเจริญเติบโตของพืชคือช่วง ออกดอก-ผสมเกสร พบการระบาดสูงสุด 34 ตัว/ต้น อุณหภูมิที่ 28.35 °C ความชื้นสัมพัทธ์ที่ 65.69 % และมีความเข้มแสงมาก 15,616.32 Lux และในส่วนของพริกหวาน เนื่องจากเกษตรกรปลูกเลี้ยงการระบาดของเพลี้ยไฟ โดยได้ปลูกช่วงเดือนมิถุนายน พบว่า ในช่วงระยะการเจริญเติบโต และแตกยอดของพริกหวานพบเพลี้ยไฟมากที่สุด 5 ตัว/ต้น ที่อุณหภูมิ 29.73°C ความชื้นสัมพัทธ์ที่ 78.15 % และมีความเข้มแสง 15,431.43 Lux และเมื่อเข้าสู่ช่วงเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม แม้ว่าพริกหวานจะอยู่ในระยะการแตกยอด-ออกดอกก็ตาม แต่ไม่พบว่ามีจำนวนเพลี้ยไฟเพิ่มขึ้นเกินค่าระดับความเสียหายทางเศรษฐกิจ (ET)

